

HISZEK A BENNED LEVŐ JÓBAN

CSALÁDNAPOK
2009

**HISZEK
A BENNED LEVŐ
JÓBAN**

**CSALÁDNAPOK
2009**

Családok a Családért Egyesület
Óbudavár, 2009

Szerkesztette:
Fleischer Zoltán és Andrea

Lektorok:
Lőw Péter és Helga, Makó András és Dia

A füzetet készítették:
Bartos Gellért és Ágota, Beller Tilmann,
Czigányik Zsolt és Anna, Csermák Kálmán és Alice,
Endrédy István és Cecília, Fleischer Zoltán és Andrea,
Gódány Róbert és Rita, Komáromi Ferenc és Mária,
Mészáros Zoltán és Zsuzsa, Ther Antal és Ágnes,
Vértessaljai János és Vali

Címlapfotó:
Czimbal Gyula

ISBN

Kiadja a Családok a Családért Egyesület
8272 Óbudavár, Fő út 11.
Tel.: 20/221-24-11
www.schoenstatt.hu
e-mail: iroda@schoenstatt.hu

Felelős kiadó:
dr. Endrédy István

Nyomdai előkészítés: Heiszer Csaba és Erika
Nyomdai munkák: OOK-Press Nyomda, Veszprém

Tartalomjegyzék

Hiszek a Benned levő jóban	4
A küldetés Isten szeretetervének része	7
Élet kell!	11
Tehetség- és hivatásgondozás	18
Szeretetszövetségben Veled a lehető legnagyobbat	24
Korszerű, szent, papi család	29
A tüzet tápláljuk, nem a hamut őrizzük	33
Otthonunkkal országodért	38
Ha gyenge vagyok, akkor vagyok erős	43
A feszültség a fejlődés eszköze lehet	48
Az önmagát kereső ember és a személyes eszmény	52
Kapcsolatunk a Szűzanyával	60

Hiszek a Benced levő jőban

A társadalmi légkör, amiben élünk egyre szürkébb, zavarosabb, rosszindulatúbb. Egyre nehezebben látjuk meg a minket körülvevő emberekben a jót. Sokszor házastársunkban, gyermekeinkben, önmagunkban is nehezünkre esik, nemhogy azokban, akik nem szimpatikusak, sőt esetleg ártanak is nekünk.

A Szentírásban olvassuk: „Isten megteremtette az embert, saját képmására, az Isten képmására teremtette őt, férfinek és nőnek teremtette őket.” (Ter 1,27) „Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott.” (Ter 1,31)

A jelmondatunk mögött látjuk Istent, Ő szól hozzánk a romló körülmények által. A jelmondatunk egy vágyódásra válaszol, hogy Istenre bízunk magunkat. Hiszünk abban, hogy Isten minden embert jónak teremtett. A jelmondatunk által Isten konkrétan is megmondja, hogy mit akar tőlünk. Azt akarja, hogy kincset keressünk, hogy minden emberben, akivel kapcsolatba kerülünk, fedezzük fel mindazt a jót, amit Isten teremtett, tegyük szóvá, örüljünk neki. Higgyük, hogy őt is Isten hordozza. Az Isten szeretet és a felebaráti szeretet az, ami eligazít a mindennapi életben.

A „Szentség a hétköznapiakban” című könyvben olvashatjuk:

„A felebaráti szeretet az Isten iránti szeretetből fakad. Az, hogy a mindennapi életünkben hogyan ítélünk meg egy embert, az állásponttól függ, amelyre helyezkedünk. Saját személyes érdekeink, melyek egész figyelmünket és erőnket igénybe veszik, olyan nagynak tűnnek, hogy embertársaink más és sokkal fontosabb érdekei elkerülnek a figyelmünket, vagy kicsinek, jelentéktelenné látszanak. Vonatkozik ez a másik emberben lévő jó felismerésére is...”

Az hozhat változást ebben, ha semleges álláspontra helyezkedünk embertársaink és önmagunk megítélésében. Az igazi tág látókört nem találjuk meg magunkban, vagy embertársunkban. Túl kell lépniünk mindkettőn és közvetlenül Isten talajára kell állnunk. Tőle kapja meg minden dolog a mértékét és súlyát. Ő mindennek a mértéke, embertársaink elbírálására és értékelésére vonatkozóan is. Gyermekeivő fogadta, Krisztus tagjává és a Szentháromság templomaivő tette őket. Az isteni szeretet csodálatos új teremtményeként állnak előttünk.”

A szeretet az az eszköz tehát, amivel felfedezhetjük a jót.

Évekkel ezelőtt egy ismerősünktől a barátnője megkérdezte, hogy mit gondol egy bizonyos férfiről. Ő azt válaszolta, hogy azt az embert kiállhatatlannak, beképzeltnek és modortalannak tartja. Nehezen tudja elfogadni, vagy elviselni a társaságát. Nem beszéltek róla többet. Később a barátnő feleségül ment ehhez a férfihez. Ismerősünk pedig megszerette őt. Már nem látja a régi hibákat, csak a jó tulajdonságokat, ami a közösen szeretett barátnőjét meghódította.

Amikor szentségi házasságot kötöttünk házastársunkkal, nem kérdőjeleztük meg a benne lévő jót. Szeretetünk fénye kiemelte vonzó, jó tulajdonságait és az ő szeretete is arról tanúskodott, hogy szépnek, jónak talál minket. Gyermekeinket is szépnek, jónak látjuk, amikor megszületnek, hiszen olyan kedvesek, aranyosak a csecsemők. És a kamaszok?

Amikor könnyű szeretni, könnyebben észrevesszük a jót a másikonban. Amikor nehezebb szeretni, akkor a jót is nehezebb észrevenni. Tudatosan neveljük magunkat, hogy felismerjük mindazt a jót, ami feltárul előttünk. Házastársunknak, gyermekünknek, embertársunknak tudnia kell, hogy hiszünk a benne lévő jóban. A felfedezett jót dicsérjük meg, hogy az ő számára is nyilvánvaló legyen, hogy milyen jó ember. A dicséret, a lehetőség arra, hogy jó tulajdonságait érvényre juttassa, kamatoztathassa, segít a másikonak egyre jobbra válni. A dicséret napsugárként melegíti őt és szárnyalásra bírja a földön járót.

Egy házaspár mesélt visszatérő nehézségéről: „Az egyik lányunk rettenetesen sokáig képes öltözködni, mert pizsmog. De mikor azt mondom, hogy pizsmog, akkor jó egyben az egész gyereket látni. Amikor rájöttünk arra, hogy ő mindenben nagyon-nagyon alapos, akkor megértettük, hogy miért kell 3,5 percet foglalkozni egy blúz begombolásával. De az, hogy alapos, az alapvetően jó dolog. Más dolgokban nagyon sok jóval jár.”

Hallottunk egy családról ahol a nagyfiú már önálló egzisztenciával rendelkezett. Visszautasító volt a szüleivel hosszú-hosszú időn keresztül. Nagyon nehéz volt ezt elviselniük, de hittek abban, hogy gyermekük jó természete felülkerekedik majd az elszakadásból fakadó nehézségeken. Most megélik azt a szép időszakot, mikor a fiú visszatalál a családjához. Bevonja szüleit az életébe.

II. János Pál, mikor még fiatal pápa volt, egy római templomba tett látogatásakor a templom előtt ülő koldusok, hajléktalanok között felfedezte valamikori teológus társát, aki felszentelt papként mindenféle kanyarok után ott ült kéregetőként. Valakivel üzent neki és leültek, beszélgettek, majd a pápa megbízta őt, hogy a római hajléktalanok papja legyen. Bízott a benne lévő jóban, és ezzel a feladattal felemelte a passzív tehetetlenségéből ezt a valakit, aki azután visszatallt hivatásához.

Mi a helyzet azokkal, akik nem szimpatikusak, megbántanak bennünket, esetleg politikai ellenfeleink? Bennük igazán nehéz feladat felfedezni a jót, de ettől a munkától is mi épülünk. Van bennük jó, ez egészen biztos, hiszen őket is Isten teremtette. Plébánosunk hozta ehhez példának a rossz kakukkos órát, amit már fel sem húznak, mégis minden nap kétszer a pontos időt mutatja.

Kis Szent Teréz pedig a következőket írta: *„Kolostorunk egyik nagyon jámbor nővére nemigen volt nekem rokonszenves, és bármit is tett, nekem nem tetszett. De igyekeztem, hogy olyan szeretettel közelítsek éppen ehhez a nővérehez, mintha a legjobb barátnóm lenne. Ahányszor találkoztam vele, egy kis imát mondtam érte, és felajánlottam a Jóistennek az ő rejtett erényeit. Éreztem, hogy ezzel örömet szerzek az Üdvözítőnek.”*

Próbáljuk meg, hogy az általunk felfedezhetetlen, de biztosan meglévő jót az illetőért mondott imában felajánljuk a Jóistennek. Biztosan hasznára leszünk neki is, és magunknak is. Tilmann atya mondta nagy politikai csalódások idején, hogy a „mi válaszunk a nagyobb szeretet”. Mi érezzük jobban magunkat a lelkünkben, a bőrünkben, a közösségünkben, ha ez a nagyobb szeretet hatja át a léggömböt körülöttünk.

2009. évben nehézségeink között legyen egy biztos pont az életünkben. A jóságból fakadó élet, „hiszek a benned levő jóban”.

A küldetés Isten szeretettervének része

Kor hangja: „Elég nekem a saját bajom, gondom! Küldetés? Nekem nincsenek ilyen nagyszabású terveim!”

Válaszunk.: A szolgálat, megajándékozottság.

A létért folyik a harc, egzisztenciális és lelki szinten egyaránt. Ki-nek van ma már ereje, ideje és pénze küldetéssel foglalkozni? Örülünk, ha van még állásunk, és valamennyire tartjuk a megélhetési szintünket – gondoljuk sokan a mai helyzetben.

A gazdasági hanyatlás nem kizárólag katasztrófa, hanem Isten nevelésének része, így talán éppen esély arra, hogy finomítsunk az életformánkon. Az elszegényedés arra is megtaníthat, hogy prioritásokkal éljünk, vagy rádöbbenjünk: mi a fontos számunkra? „Ahol a kincsed ott a szíved is”

Nos, mi a fontos számunkra?

- A házasságunk?
- A gyermekeink jövője?
- Lesz-e még Schönstatt a gyermekeink számára is?
- Egyházunk és Hazánk jövője?
- A világ sorsa?

Mire hívott meg engem a jó Isten? Mire hívott meg bennünket, mint házaspárt a jó Isten?

A válaszhoz látnunk kell mi mindennel ajándékozott meg Isten, milyen adományokat kaptunk Tőle. Kaptuk például az önálló légkör kialakításának lehetőségét, hogy következő nemzedékeket neveljük, hogy a szeretet térségét hozzuk létre.

Ha a házastársak szeretik egymást, ennek kisugárzása van – közös feladat – ez pedig erősíti a házasságot.

Különbözőségünk ellenére, közös kisugárzásunk lehet, ami nyomokat hagy a gyermekekben, a szomszédokban, a barátainkban...

„A keresztények élete az egyetlen biblia, amelyet a hitetlenek még olvasnak.” (Newmann bíboros)

Egy schönstatti információs esten részt vett férj mondta: „Most megnyílt előttünk a távlat, mint házaspár, mint család számára. Ezzel társadalmat lehet befolyásolni, megváltoztatni...”

Ennél a házaspárnál a közös élményből, közös hivatás született.

Van, aki családcsoportot vezet, van, aki családnapokat tart, van, aki csendben és hősiesen pusztán „csak” a létevel, a példájával ad erőt másoknak.

A közös munka, megerősíti az egymás iránti szeretetünket, vagyis megajándékozottakká válunk!

Egy városból vidékre költöző fiatal pár nemcsak az egészséges környezet reményében, hanem az egészséges közösség igényével telepedett le. Foglalkozásuk révén könnyen kapcsolatba kerültek a helybéliekkel. Egy-egy hétvégén az unatkozó falusi gyerekeknek – közösen –, érdekes programokat szerveztek, kirándulást, a focipályán szabadtéri versenyeket.

Voltak, akik gyanúsan méregették a városi „gyütt-menteket”, voltak, akik örültek jelenlétüknek.

Pár év múlva városi barátaik is sorra odaköltöztek a faluba. Ekkor már tudatosan törekedtek arra, hogy a helybéliek és az új családok egy közösséget alkossanak. Egynapos, kis családnapokat szerveztek, ún. Családi napot, amely jó alkalom volt arra is, hogy a különböző családok barátokká, lakóközösséggé váljanak.

A kezdeti lépéseikből, mára már önálló kezdeményezésekben gazdag közösség vált.

Így újulhatott meg a régi jó „koma-tál” szokása, ami szerint két hétig (7-8 család, napi váltásban) ebédet visz az újszülöttel gazdagodó családhoz.

Hasonlóképpen egymás között beosztják a gyermekeik délutáni programjaira való szállítását. Egyikük elvisz 4-5 gyereket a szol-fézsra, akiket aztán 1 óra múlva, egy éppen hazafelé tartó apuka hazaszállít. Egy másik anyuka elkíséri – több család - néptánc órára járó gyermekét. Ez persze napi szervezést igényel, de a közös munka mindenkinek segítség és öröm. Ilyen közösségben természetesen nem nagy gond egy-egy esti program miatt gyermekfelügyeletet igénybe venni, sőt mivel jó barátok, a gyermekek számára is „jó buli”.

Sokadikként odaköltöző férj morfondírozott így hangosan:

– Korábban úgy képzeltem, hogy valamiféle jó kis missziós helyre megyünk lakni, de itt, ahol legalább öt teológus lakik, kit misszionáljak? Megvan! Az én hivatásom az lesz, hogy ezt az öt teológust időnként kibékítsem egymással!

A magvető munkáját Isten gazdagon megajándékozta a növekedés és a gyümölcs örömeivel!

Egy másik házaspár jóval korábban, szintén felkerekedett egy nyugodt, biztos és kényelmes országból és – ahogy Ábrahám – elindultak gyermekeikkel együtt arra a helyre, amelyet az Úr mutatott nekik, Óbudavárra, a nagy bizonytalanságba...

Hogy országunkat újra meghódítsuk Krisztus és Mária számára, ahhoz az kell, hogy Schönstatt, Kentenich atya gondolkodásmódja átmenjen az értelmünkön. Szakértőkké kell válnunk!

Ha sikerül elindulni ezen az úton, a „sikert” ne sajátítsuk ki! Az emberek hálájára ne tartsunk igényt, hisz különben mennyei Atyánké marad el! (Mt 6,1–2)

2008. ápr. 5-én sok család szeretetszövetséget kötött és háziszentélyt hozott létre. Mi, akik tanúi voltunk mindennek – talán – megújítottuk a saját háziszentélyünket, a saját szeretetszövetségünket, mely forrása, oázisa közös hivatásunknak.

A jövőbeni gyümölcsözőség az odaadásunktól függ!

Ha felismerjük küldetésünket, újra és újra elbizonytalanodunk alkalmasságunk vagy erőnlétünkkel szemben: ez nekem nem megy!

„Saját magunkból sem nyerünk bátorságot. Csak akkor és annyit kockáztatunk, amennyire hisszük és reméljük, hogy a szeretett Szűzanya egy küldetésnek irányt tud szabni”

Mindannyian a végtelen szeretet, bölcsesség és irgalom eredeti alkotásai vagyunk. A mai modern ember oly erősen a földi dolgok rabságában él, hogy még fel sem tud tekinteni az eszményképére. Felületes emberek vagyunk és azok is maradunk. De a Szűzanya még így is képes megérinteni a szívünket. (J. Kentenich)

Az ez évi jelmondatban azt mondja nekünk a Jóisten Márián keresztül: hiszek a benned lévő jóban. „Az Üdvözítő a megváltás kegyelmével belőlünk, modern felületes emberekből a kedves Szűzanya képését akarja kiformálni.”

„Ma minden, ami csak félmegoldást jelent, kudarcra van ítélve. Csak az a szellemiség állja meg a helyét, ami az egészre tör. Mindnyájan látjuk az eszmény és a valóság közt tátongó szakadékot, a szakadékot Isten irgalmas szeretete fogja áthidalni!”

Munkánk során sok jogos és jogtalan kritika ér. Ilyenkor nekünk is azt kell mondanunk „ellenfeleinknek”: hiszek a benned lévő jóban!

Hűek maradunk Kentenich atyához.

Akkor megtanuljuk nemcsak a fejünkben, hanem a szívünkben is: Ha gyenge vagyok, akkor vagyok erős.

„Az igazi szeretet olyan, mint a meleg nap. Minden, az emberben nyugvó csírárt feléleszt, előcsalogat, hogy kibontakozzék.”

Ha például az üzletben, a pénztáros több pénzt ad vissza a kelle-ténél és mi ezt tapintatosan visszaadjuk, bízhatunk abban, hogy el-lenkező esetben ő is hasonlóképpen fog cselekedni!

A hétköznapok szentje talán nem játszik különös szerepet a köz-életben. Szűkebb körben azonban igazi nagysága nem leplezhető el tartósan. Mint tűz a vasat, úgy formálja és alakítja egész személyisé-gét a szeretet. Csendben és szerényen, feltűnés és tolakodás nélkül járja a maga útját. Igaz, hogy a szeretet még nem szüntetett meg min-den hibát benne, de a belőle áradó visszafogott erő, egész lényének harmóniája, az érintkezésben megnyilvánuló jósága és szolgálatkész-sége által egész környezetének a lelkévé lesz.

„Beteg világunkban, ahol a házasság és a család válságban van, ahol sok ember nem tudja megtapasztalni életében a feltétel nélküli szeretetet. Ahhoz, hogy elhiggyék: Isten a Szeretet, a szeretetet előbb mindennapi életükben kell megtapasztalniuk embertársaik által, ál-talunk.” (J. Kentenich)

„A Szentlélek segítségével tudunk odafordulni azokhoz is, akik iránt közömbösek vagyunk, vagy előítéletet érzünk, és Ő teszi ké-pressé őket arra, hogy »bibliánkat« olvasni tudják.”

(Házaspárok útja 9. állomás)

„Hisszük, hogy az a hivatásunk, hogy az egyház szíve legyünk... Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy egy mindent legyőző, mélyreható sze-retet-hatalommá kell válnunk, mely betölti az egyházat a szeretet hősiességével.

Szeretet-hatalom, ez a küldetésünk!” (J. Kentenich)

Élet kell!

Széteső világban élünk, széteső értékrenddel: értékek helyett érdekek mentén orientálódva. Erkölcs helyett a személyes szabadság biztosítása a mérce. Nincsenek hősök és példaképek, helyettük vannak sztárok. Nem kell különleges képességgel bírniuk, elég, ha valami meghökkentő dologgal felhívják magukra a figyelmet. A tömegmédiá a show-műsorokkal, sorozatokkal a való világot kukkoltatja a nézővel, ahol a trágárság, a durva szexualitás és erőszak jelenti a szórakoztatás színvonalát.

Ígazi örömek helyett a jelszó: Élvezd! Élvezet evésben, ivásban, testi kapcsolatokban. Terjed a kábítószer, nő a szenvedélybetegek száma. Amit a lelki élmény, öröm, szeretet, elfogadottság érzése kémiailag kivált az agyban, azt az „anyag” bevitelével próbálják pótolni. Előregedő társadalom vagyunk. Nagy a mortalitás, alacsony a születési ráta. Az öngyilkosságban élenjárók vagyunk. Az öreg és beteg ember teher. Újra és újra téma az eutanázia. Magas az abortuszok száma. Szétesett családok és társ kapcsolatok. Szinglik, akik társ kapcsolatukból kilépve bizonyítani akarják, hogy egyedül is megállnak a lábukon, és képesek karriert csinálni. Lassan többségben vannak a csonkacsaládban felnövő gyerekek.

Évek óta tartós a munkanélküliség. Társadalmi rétegek csúsztak le. Nő az erőszak, romlik a közbiztonság. A kétkezi munka elvesztette a megbecsülését. Általános a depresszió. Egyesek a halál kultúrájáról beszélnek.

Mi a válaszuk? Élet kell!

Az embereket régóta foglalkoztatja az élet keletkezése, hogy mi az élet feltétele. A tudomány válaszaiban bizonyos tényezők mindig szerepelnek:

– **A gravitáció.** A Föld gravitációs terének sajátosságai, melyből következik, hogy bolygónknak van **légműre**.

– **A Nap.** A napsugárzásnak és a légkörnek köszönhetően a hőmérséklet megfelelő az élet számára és a fény biztosítja az energiát az életfolyamatokhoz a növényeknél, és közvetve a táplálékláncon minden más élőlény számára.

– **A víz.** Minden élőnek táplálékot kell felvennie a környezetéből, az életfolyamatok és növekedés biztosításához. Víz nélkül nincs anyagcsere, nincs élet.

1. Otthonosság – (Gravitáció, légkör)

Akkor érezzük jól magunkat, ha otthon érezzük magunkat a környezetünkben és a saját bőrünkben. Tamási Áron ezt úgy fogalmazza meg: *„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”* Az ember test és lélek. Az ember akkor érzi jól magát, ha a lélek is hozzájut ahhoz, ami a lélek számára szükséges. Óbudaváron a kápolna csendjében, a családnapok hangulatában és otthon a házi-szentélyünk meghittségében talán többször is megtapasztalhattunk szintén egyfajta otthonosságot, egy természetfölötti légkört, amelyet azóta is szeretnénk újra és újra átélni. Kentenich atya így beszél erről:

„A természetfölötti légkör utáni vágy nem más, mint az örök honvágy egy konkrét formája. Az örök honvágy az örök otthonra, hazára mutat... Az otthonosság problémája... végső soron kultúránk problémája. Ezért az otthontalanság a mai kultúra válságának központi magja...”

Hogyan is néz ki ez az otthontalanság? *„A mai embertípusra kell utalnunk, a kollektivista emberre, akinek a lelkét ez a mindenoldalú otthontalanság formálta ki. A kollektivista ember nem más, mint a radikálissá vált tömegember, aki az összes Isten által akart kötöttséget belülről teljesen megtagadja. Joggal mondhatjuk róla: mindenféle otthontól/hazától megfosztott ember. Minden kötöttség feloldódott benne: az Istenhez való kötöttség, a röghöz kötöttség, az embertársakhoz való kötöttség. ... Sok mai ember nagy részben már egyfajta pokolban él: teljes otthontalanságban, lelki szembenállásban Istennel és embertársaival.*

Innen kiindulva nem esik nehezünkre, hogy a modern embernek utat mutassunk a menny felé. A menny lényege: az ember és az Isten és ezzel egyidejűleg az ember és ember közötti, titokzatos mélységű lelki egymásban levés.” (Schönstatt, 1951. okt. 2–5. Pedagógiai napok)

Kentenich atya rendkívüli éleslátással mutatja meg, hogy lelki, természetfeletti légkör nincs gravitáció nélkül. Egyben megfogalmazza a nagy feladatot: A mai nevelés központi célja az otthon biztosítása és ápolása. Az otthontalanságot, helyettesíteni az otthonossággal.

Tehát a szétesettségben gravitációt kell teremtenünk. A gravitáció valódi magja Isten. „Isten nélkül nem lehet jó világot építeni” – mondta II. János Pál pápa. Hiteles emberként, hiteles keresztényként Istent tesszük megtapasztalhatóvá az emberek számára.

Esterházy Péter író, családját a háború után deklasszálták, kitelepítették. A kitelepítés után a főváros peremén a Római-parton laktak. Így emlékezik a gyerekkorára, a környezetébe való beilleszkedésre:

„A Gyetvás gyerekek ... öt házzal arrébb laktak, ...egy putriszerű viskóban, nem is értettem, hogy férnek ott el annyian. Az állomás felé eső réten játszottak, minden nap, ... öten-öten kiskapura, kapus nélkül. Durva és főleg hajtós meccseket játszottak... Amikor először anyám elé álltam, hogy kimennék a rétre, természetesnek tűnt, hogy bejelentsem. Még ne, mondta, attól kezdve délutánonként a Duna-parton futtatott, úgy avval a szükségszerűnek tetsző irgalmatlansággal, ahogy azután a valóságos edzők.

– Mi van, gróf, beállnál? ...Ők másképp használták a grófit, mint mindenki más. Azt mondanám, úgy beszéltek velem, mint a szervezett vasmunkások a harmincas években. Szóval, kicsit lenéztek. Ez új volt számomra; dühített, de, meglepetésemre azt nem gondoltam, hogy igazságtalanok velem, ellenkezőleg, mintha volna valami rejtett igazság, ami most, a Gyetvásék által napvilágra bukkant.

– Be. – Egy rémségbe kerültem bele, itt másképp ment a játék, éleesebben, veszélyesebben, igen, mintha felnőttesen. Nem láttam jókedvet, (amit a legjobban szerettem a játékban), csak egy örült rohanást... Ha valaki nevetett, az sosem örömet fejezett ki, hanem fölényt, hatalmat. Szinte azt sem tudtam, merre játszunk, egyszer az ellenfél futott át rajtam, egyszer »mi«.

Ott állt anyám a rét sarkában... A Gyetvásék is észrevették. Amikor a Gyetvás Janó felrúgott, ügyelt arra, hogy a kezemre is rálépjen.

– Hülye vagy, mit csinálsz? Nem látta a bíró. – röhögött.

– Nincs is bíró!

– Hát, ez az felség!

Én eddig éppenséggel fordítva tudtam, hogy csalni csak akkor lehet, ha van bíró, ha nincs, akkor muszáj becsületesen játszani, nincs kit becsapni, csak magunkat. Lassan hozzáedződtem a Gyetvásékhoz. Valamit változtattam a meccsek jellegén: megmaradt az eltúlzott haj-

tás – csak ezt látták, a hajtást, a gürcölést, az élet nehéz, és nincs kiút, de valamiért csinálni kell –, de került bele nyugodtság, sőt élvezet. Gyakorlatilag például több lett a gól, és lett idő a gólnak örülni (nem mondtam senkinek, de úgy gondoltam, én teremtettem!), újbórnírt kifejezéssel, lett idő a gólörömré.” (Esterházy Péter: Semmi művészet 156–159. o., Magvető 2008)

A természetfeletti szeretet a természetesre épül. Örömet teremteni a környezetünkben, egyfajta otthonteremtés. Meglátni és meghaladni a másikban az értéket, igazságot, még ha a szabályok idegenek is a számunkra, befogadni a másik embert... A befogadás lényege, a saját fontosságunkról lemondás, és a figyelem a másik ember iránt, hogy mire van szüksége, miközben nem erőltetem az akaratomat rá. Ez a beleérző képesség jellemezte Kentenich atyát, de ezt tapasztalhattuk meg Tilmann atyától is. Ez tanulható.

2. Beengedni az Istent – (Nap)

Isten-ember kapcsolat

A teremtéstörténetben olvassuk: „*Isten látta, hogy nagyon jó mind-az, amit alkotott.*” (Ter 1,31) Isten, amit teremtett, mindenre azt mondta, hogy jó. Ránk is azt mondja. *Hiszek a benned lévő jóban!* Mit jelent ez személyre szólóan? Amit Isten a prófétáknak mondott, azt nekünk is mondja: *Még mielőtt az anyaméhben fogantál, neveden szólítottalak.* (Jer 1,5) Isternek minden emberről személyes terve van. És ez a terv Isten üdvösségtörténetének része.

Nemcsak a világ és az értékrend esett szét, hanem az emberek személyisége is. Nem találják a helyüket a világban, nem látják életük értelmét. Cselekedeteik mögött nincs kitapintható rend, elvesztették kapcsolatukat Teremtőjükkel. A gyors technikai fejlődés, az urbanizáció, az egyre zaklatottabb élet szétrombolták az emberek személyes kapcsolatait, és az elszemélytelenedéssel megszületett a mai tömegember típusa. A tömegember azt teszi, amit a többiek is tesznek, úgy csinálja, ahogy a többiek is csinálják, és azért teszi, mert a többiek is teszik.

Kentenich atya a tömeggel szemben megmaradni tudó embert az erős, szabad és önálló, eredeti személyiségben látja. Számára különösen fontos, hogy Isten minden egyes embert személyesen szeret. Mindannyian kapunk Istentől egy feladatot, egy küldetést. Ha ezt felismerjük és eszerint élünk, boldogok leszünk. Ez a **személyes esz-**

ményünk, ami után törekednünk kell. Ez tulajdonképpen az ember elvesztett középpontjának visszaszerzését szolgálja, és ez az egyik legjobb fegyver a tömegemberség ellen. Kentenich atya sajátos organikus gondolkodásmódjával úgy láttatja velünk az Istent, aki az egész világot teremtette, de akinek gondja és terve van a részletekkel, és aki személyesen szeret.

Isten egészen eredetinek teremtett bennünket. Különbözőek vagyunk, és öröme telik az eredetiségünkben. A személyes eszmény öntudatot ad, hogy Istennek terve van velem, de alázatra is int: Istennek a másik emberrel is terve van. Ez különösen vonatkozik a társamra: Szép, hogy olyan társunk van, akinek öröme telik bennünk, és szép, ha örülök a társam eredetiségének. *„Életszentségem eszköze, dicsértéssel mindörökre!”* – hallottuk gyakran Tilmann atyától. Ha nehézség van a kapcsolatunkban, akkor a nehézség legyőzésével növekszünk a szeretetben, közben megszabadulunk a saját önzésünktől, és haladunk az életszentség útján. Persze együtt örülünk a gyermekeink kibontakozó eredetiségének, akiktől nem várjuk el, hogy milyenek legyenek. Az eredetiségünk, személyes eszményünk megtalálásával és megvalósításával járó öröm egyben azt is jelenti, hogy nem érezzük elvesztett homokszemnek magunkat az univerzumban, hanem olyan lénynek, akivel az Istennek terve van. Örömünket visszasugározva Istenre mondhatjuk: *Hiszek a Benned lévő jóban*. Hagyjuk magunkra sütni azt a napot, aminek az életünket köszönhetjük.

3. Oázis lenni a környezetünk számára – (Víz)

Ember-ember kapcsolat

A vízzel kapcsolatban Jézus és a samariai asszony találkozása szemléletes: Jézus *„Útközben Szamária egyik városába, Szikárba érkezett, közel ahhoz a földhöz, melyet Jákob fiának, Józsefnek adott. Ott volt Jákob kútja. Jézus a megtett úttól fáradtan leült a kúthoz. ...Odajött egy samariai asszony, hogy vizet merítsen. Jézus megkérte: Adj innom!”* (Jn 4,5–7)

Amint Jézus idejében a pusztaságban lévő kutakat számon tartották, úgy számítanak ránk a környezetünkben élő emberek. Ahogy az első századok keresztényeiről írták a pogányok: *„Nézzétek, hogy szeretik egymást!”* – A kereszténység későbbi századaiban is minden megújulásnak ugyanezek voltak a jelei. Az embertársak, szegények

szeretete, és a kölcsönös szeretet. S ennek hatására tértek meg sokan. Ez a mi igehirdetésünk.

Egy friss, posztkommunista országokra vonatkozó vallásszociológiai felmérés szerint a megkérdezettek arra a kérdésre, hogy mit várnak az egyháztól, nagy százalékban azt az igényt fejezték ki, hogy az egyház az intézményeivel (öregotthon, kórház, óvoda, iskola) nyújtson segítséget, de a magánéletbe ne szóljon bele. Vagyis amíg jól vagyok, addig az Isten, az egyház ne szóljon bele a dolgomba, de ha baj van, akkor segítsen. Egy szolgáltató egyházat, egy szolgáltató Istent igényelnek az emberek. De megtapasztalható, hogy ha baj van, akkor az emberi lélek megnyílik. Papp Lajos szívsebész a szívátültetés előtti este szokott a műtétre várókkal beszélgetni, és azt mondja: *„ateistával még nem találkoztam”*. Ez az a pont, ahol az emberek egzisztenciálisan megérinthetők a hit által.

Jézus bennünket is felszólít, hogy adjunk inni a környezetünkben lévőeknek, és ahogy a csodálatos kenyérszaporításkor felszólítja a tanítványokat, *„Ti adjatok nekik enni.”* (Mt 14,17) Nem baj, ha csak öt kenyérük és hét haluk van, Ő kiegészíti. Azt várja tőlünk, azt adjuk, amink van.

Egy schönstatti családból a feleség egy szakmunkásképző iskolában tanít. Aki ma az oktatás problémáit ismeri, az tudja, hogy ez már nem is mélyvíz, hanem örvénylő, sziklával teli vadvíz. Ez az asszony foglalkozik a szociális ügyekkel. Törékeny alkatával tekintélye van a nagydarab kopaszra borotvált gyerek és az etnikumhoz tartozó tanuló előtt is. Bemennek hozzá beszélgetni, beköszönnek hozzá, elmondják neki a problémáikat. A kívülről érzékelhető feszültség mögött, hogy az egyik fél hogyan néz a másikra, sokszor hétköznapi probléma áll. A cigánygyerek áll és nézi, ahogy a nagydarab kopasz megveszi magának a csokis fánkot a büfében. Ő is szeretne, de nincs pénze. Ő még ma nem evett, és nincs a menzára se befizetve. A nagydarab kopaszt zavarja, hogy nézik. Már ez a nézés kiváltja a feszültséget. Az éhes gyerek a Móricz által leírt időket juttatja eszünkbe. Az iskola konyháját idegen cég üzemelteti. A büfét szintén. Az emberiségnek kell tudnia erre megoldást találnia. (Persze könnyebb lenne

tanári összefogással a gyerekekben a szolidaritást feléleszteni, a fenntartás fenntartásával szemben.) Addig marad a személyes törődés.

Böjte Csaba Erdélyt és Székelyföldet behálózó napközi otthon hálózata a helyi emberek segítségével és a távol lakók adományával megoldotta sok kis faluban a nélkülöző gyerekek iskola utáni foglalkoztatását és az étkeztetést.

Kentenich atya az ősegyházban megtapasztalt szeretetet megvalósulását tűzi ki: „Oázisok, mint az új világ megelőlegezői, a megélt krisztusi lét kicsiny sejtjei, melyek célja, hogy megnyerjék az embereket, mint a kereszténység kezdetén, amikor még nem léteztek az egyház nagy intézményei, csak a házi összejövetelek és a felesküdt közösségek elképesztő ereje.... *Oázist kell teremteniünk – ezt mindenki tud. – Szárnyaló szeretetszigeteket, ...melyek mindenütt körbeveszik szentélyünk filiáit, és egyszer majd zárt szigetbirodalomná egyesülnek’.*” (Feldmann: Isten szelíd forradalmára, 54. o.)

Ebben a nagy vízióban nem vagyunk egyedül: Szűzanya a szentélyből Isten kegyelmét közvetíti a számunkra, de kíván is tőlünk valamit: a szívünket akarja, át akar formálni és életszentségre akar vezetni bennünket. *Semmit Nélküled, semmit nélkülünk!*

Tehetség- és hivatásgondozás

A tehetséges gyerekekkel általában az iskolában nem könnyű a pedagógusoknak. Nem simul bele a rendszerbe. Zavarba ejtő kérdései és ötletei vannak. És ezt a másságát, nehezen tolerálják a tanárai...

Másrésről a tehetségek elkallódásához vezethet, ha a pályaválasztásnál kizárólag a megélhetést tartjuk szem előtt. Pl.: egy tehetséges, jó tanuló, aki például él-hal a szép versekért, irodalomért; ez az egyetlen, amit igazán szeret, de a szülők azt gondolják, hogy ebből nem lehet megélni. Legyen inkább számítástechnikus vagy fogorvos. És majd mellette olvashat verseket és könyveket, amennyit csak akar! Így már eleve nem is tud a tehetség kibontakozni...

A tehetség és hivatás kibontakozását nehezíti a sajátos magyar lehúzó mentalitás is. Erről szól a következő vicc: A pokolba vendég érkezik, és Lucifer körbevezeti. Óriási üstökben főnek a nemzetek fiai és lányai. Az egyikben a németek rotyognak, és egy orosz jár-kel ott fel s alá. Kérdezi a vendég, hogy miért van ez? Hát azért, hogyha az egyik német ki akar mászni, az orosz visszanyomja. A következő üstben rotyognak az oroszok. Mellettük egy német sétál, hasonlóképpen azért, hogy ha az oroszok közül valamelyik ki akarna mászni, a német visszanyomja. Aztán egy üst pont a magyaroké. Senki nem vigyáz rájuk, hogy lehet ez? Hát azért nem kell rájuk vigyázni, mert hogyha valaki ki akarna mászni, a többiek úgyis visszahúzzák...

Egy pszichológiai összehasonlító vizsgálat szerint az emberi kapcsolatainkban az amerikaiak általában igyekeznek bemutatni, érvényre juttatni a saját értékeiket. A japánok egymást dicsérik, és elvárják egymástól, hogy visszadicsérik őket. Míg a magyarok kölcsönösen leértékelik, lehúzzák egymást. Így, amikor egy kiugró tehetségről van szó, akkor azt kell megélnie, hogy irigylik és gáncsolják. A gyerekeknevelésben is sokszor a hibákra koncentrálnunk, azokat akarjuk nyesegetni, ahelyett, hogy a jót keressünk és fejlesztenénk gyerekeinkben.

Tehetségeket támogató intézmények szervezett tehetséggondozást és -gondozást valósítanak meg. Ilyenek: a Nemzeti Tehetség Segítő Tanács, a Magyar Tehetséggondozó Társaság (a „Tehetség” c. folyó-

irattal); a „Mensa Hungarica” társaság; a Nemzeti Kiválóságok Kollégiuma. Ezek az intézmények rendszeresen (tanulmányi) versenyeket rendeznek, és a tehetséges fiatalokat ösztöndíjakkal támogatják.

A tehetséggondozás háttérében nagyon erőteljesen jelen vannak a gazdasági érdekek, a gazdasági szponzorok is. Ez által veszélybe kerülhetnek a tehetséges emberek. A piac kereslet-kínálat törvényei szerint árucikké válhat a tehetség. Ennek kirívó példája, ahogy a tehetséges focistákat adják-veszik. Ebből élnek a különböző fejdáncz cégek is. Közismert Amerikának (főleg a hadiipari kutatásoknak) tehetség elszívó hatása. Ugyanakkor sok tehetség, például a kevésbé keresett tehetségek, vagy kevésbé tehetségesek elkallódnak, leértékelik őket, olcsó munkaerőként, kiszolgáltatott és manipulálható fogyasztóként kezelik őket. Rájuk is vonatkozik Saint Exupery szava: „Az embereknek nincsenek kertészei. A gyermek Mozart éppúgy bekerül a fogaskerekek közé, mint a többiek.”

Nagy pedagógusok körül valóságos tehetség-iskolák jöhetnek létre. Ilyen volt például Rácz László tanár úr Budapesten, a Fasori Evangélikus Gimnáziumban. Jó érzéssel ismerte fel a tehetségeket, külön is foglalkozott velük, meghívta őket kerekasztal megbeszélésekre, vitákra, és nem jött zavarba, nem lett féltékeny, amikor kiváló tanítványai (többek között Neumann János és Wigner Jenő is) föléje nőttek. Akkor kapcsolatba hozta őket olyan professzorokkal, akik aztán tovább tudták vezetni, tanítani őket.

Öveges Józsefről a tanítványai valóságos legendákat mesélnek. Népszerűsége abban állt, hogy a legbonyolultabb kísérleteket is olyan egyszerűen tudta elmondani, hogy azt bárki megértette. Az volt a módszere, hogy beleképzelte magát, a közönsége helyébe, és csak azt mondta, amit ő is szívesen hallott volna.

Prohászka Ottokár 22 éven keresztül mint esztergomi spirituális az új szellemű kispapok egész generációját nevelte fel. Mint eszményi példakép gyakorolt óriási fejlesztő hatást mindazokra, akiknek a hivatása hasonló volt, akik szerettek volna olyanok lenni, mint ő.

Családi tehetség- és hivatásgondozás: A Szentek életében, több helyen is olvashatjuk (például Szent Cecília, vagy Szalézi Szent Ferenc életében is), hogy a szüleik a leggondosabb nevelésben részesítették. Talán mondhatjuk azt, hogy Isten tehetség- és hivatásgondozásának „természetes útja” a gondos családi neveléssel kezdődik. Hozzá tartozik ez szülői hivatásunkhoz.

Pablo Casals a világhíres csellóművész, zeneszerző, szegény családban született. Az apja is zenész volt és a család közvetlenül átélte, hogy milyen nehéz zenéből, muzsikából megélni. Ezért az apa a fiát, akinek rendkívüli zenei tehetségét már korán felismerte, mégis be akarta adni barátja asztalos műhelyébe inasnak, hogy legyen valami „rendes szakmája”, amiből meg tud majd élni. (Az apa egyébként szívesen és ügyesen bánt a fával.) De a kis Pablónak semmi közügyessége nem volt erre. Édesanyja szembe szállt az apával, hogy Pablot elvihesse Barcelonába, a zeneiskolába, hogy tehetségének megfelelő képzést kaphasson...

Polgár László írt egy könyvet ezzel a címmel: „Hogyan neveljünk zsenit?”. Polgár László a három Polgár lánynak az édesapja. Egyik lánya női sakk-világbajnok, a másik is benne van az első tízben... Ezt a könyvet, akkor írta, mikor a lányok még kicsik voltak. Viszonylag szegény család volt. Keresték és a sakkbán találták meg a kitörési lehetőséget. Viszonylag kevés pénz kellett akkor még hozzá. Az ő pedagógiai elve a hit, a bizalom volt. Hitt a lányai tehetségében. Mind a három lány több területen is kiváló lett: az egyik másodosztályú ping-pong játékos is volt. A zenével is foglalkoztak, teniszeztek, síeltek is stb. A szülők úgy tekintettek a gyerekeikre, mint megismételhetetlen csodákra. Isten szemével néztek a gyerekeikre és tudták azt, hogy ezekben a gyerekekben benne van a csoda, csak ki kell bontakoztatni. Mind a három tehetséges volt-e vagy ez a látás hozta ki belőlük? Mindenesetre, ezt a pedagógiai módszert itt Budapesten alkalmazták.

Egy édesanyától hallottuk: Az elképzeléseimben nem nagyon fért össze eddig a keresztény mivolt és a tehetséggondozás fogalma. Ezt megerősítette az a két negatív példa is, amivel mostanában közvetlen közlőrl találkoztam. Két baráti családnak is van nyolc éves gyereke. Az egyik gyerek jól sakkozik, a másik nagyon jól úszik. Az év elején az edzők nagyon hamar választás elé állították a szülőket: vagy heti öt edzés, vagy nem lesz belőlük élsportoló. Ez nagyon nehéz volt... Mint szülőknak talán az a legfontosabb, hogy mennyire és mitől lesz boldog a gyerekünk. Ez az egyetlen, amit kívánunk nekik, hogy boldogok legyenek, mert ez mindent magába foglal. És tényleg nagyon fontosnak tűnik az otthoni tehetséggondozás, az otthoni hivatásgondozás.

Egy amerikai felmérési eredmény: Nagyon sok embert, viszonylag fiatalokat, megkérdeztek azzal kapcsolatban, hogyan érzik a saját életük szempontjából, hogy a jövőben mi lesz a boldogságuk leg-

főbb forrása? Hol szeretnének majd kiteljesedni? Az amerikai társadalom nagyon nagy része azt mondta, hogy a boldog, egészséges család. Ez az ő reményeik, boldogságuk forrása. Ehhez képest nem ebbe az irányba megyünk!

Házaspárok beszélgetése közben hangzott el a következő tapasztalat: adott helyzetben kamasz gyerekeknél hagyhatjuk, hogy kínlódjon az ebédfőzéssel; hogy a beteg testvérét ápolja... Sokszor talán eszünkbe se jut, hogy képes rá, hogy meg tudja tenni. Pl.: Egy anya mesélte: Elmentünk a hétvégén otthonról és a nagyobbakra rábíz-tam a kicsit, aki alig hogy elmentünk, megbetegedett. Telefonon hívtak a gyerekek. Mondtam nekik: „Főzzetek teát!” „Már megfőztük.” – mondták. „Szóljatok az orvosnak, hogy nézze meg.” „Már szól-tunk, már jön.” Az orvos segített a gyerekeknek lázcsillapítót keresni, minden el volt rendezve, nem is volt szükség rám. Szóval ezeket a dolgokat lehet fejleszteni a gyerekekben, ha bízunk bennük, ha hagyjuk őket. És a tehetséggondozásban ezt fontos dolognak tartom, hogy hagyni őket, hogy maguk csinálják...

Ismerünk egy nyolcgyerekes asszonyt, aki fantasztikus módon tudja az energiáit mozgósítani, és a családját is irányítani. Ez nagyon nagy és fontos dolog! Ha tehetségről beszélünk, akkor gondoljunk ilyesmire is, ne csak a hagyományos értelemben vett tehetségekre!

Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika című meséjében a kislány kérdezi: én miben vagyok tehetséges? A válasz: hogy jókat tudsz kérdezni. Minden gyereknél lehet találni valamit, ami neki jól megy, amiben tehetséges. De általában az ilyen tehetségekkel nem foglalkoznak az iskolában.

Gyermekeink tehetségét először is el kell tudnunk viselni. Ha például egy gyereknek nagy a fantáziája, akkor megeshet, hogy nem örül a boltban vett (sablonos) ajándékoknak. Ezzel a születésnapi köszöntéskor, vagy Karácsonykor fájdalmat okozhat például a nagymamának. Vagy tudunk egy másik esetet, ahol egy kislánynak igen finom érzéke van a széphez. Ez időnként azzal jár, hogy sokáig (nagyon sokáig) tart az öltözködése. Természetesen feltámad ilyen esetekben az (értetlenségtől is motivált) kritika, és leszidjük a gyerekeket. Mert a viselkedésükben valami bontakozó rosszat vélünk felfedezni: az előző esetben önző szeretetlenséget; az utóbbi esetben pedig hiúságot. De valószínűbb, hogy mind a kettő egyszerre van jelen: egy kibontakozni akaró képesség mint a Jóisten ajándéka, és

egy kísértés is, mely ezt rossz útra akarja vinni. A szülői tehetség-gondozáshoz az is hozzátartozik, hogy felismerjük a Jóisten ajándékait és ne engedjük elromlani, hanem segítsük azokat jó irányban kibontakozni. Pl.: az öncélú „szépkedéssel” szemben hangsúlyozzuk a szükséges összhangot a gyermek külső megjelenése (szépsége) és a belső világa (lelki szépsége) között...

A pszichológiában úgy tartják, hogy a tehetség kisgyerekkorban, főleg tízéves korig fejlődik. Nagyon fontos egy gyermek fejlesztésében, hogy legyen saját ideje, tudjon játszani, elcsendesedni. Aki minden délután különóra megy, hátrányosabb helyzetbe kerül azzal szemben, aki heti két-három különórával megússza. Egyszer a rádióban hallhattuk: egy apuka telefonált be, hogy aggódik, hogy óvodás gyermeke nem fog tudni jól megtanulni olvasni, és kérdezte, mit tehetne, ami elősegíti. Azt mondták neki, hogy sokat homokozzon a gyerek, mert a homokozás a kéz finom motorikus mozgásait jól előkészíti az írás-tanulásra. És tényleg nem kell felfedezni a spanyolviaszt, a gyerekek játékaik, mondókái, táncai, nagyon sok mindent segítenek, például a néptánc is. Ezt fel lehet fogni komplex tehetség-fejlesztésként is, amelyben ritmusérzék, koordinációs érzék, személyes készséget is fejlesztenek... A rádióban hallottam azt is, hogy nem abból lesz vállalat vezető, akit kicsi korában vállalat vezetőnek neveltek, hanem abból, akit óvodásként óvodásnak, kiskisiskolásként kiskisiskolásnak, és így tovább. Egy ilyen gyerekből aztán lehet akármi is...

Összefoglalásként megállapíthatjuk, hogy minden ember tehetséges, a Jóisten eredeti teremtménye. Fel kell fedezni a Jóisten tervét. Teljes emberi életre, örök boldogságra vagyunk teremtve. A teljes embert akarjuk szem előtt tartani. Minden tehetségnek megvan a célja, a kibontakozási területe. Kentenich atyánk a rábízottak tehetségét, hivatását kereste és szolgálta önzetlenül. Így jött létre Schönstatt sokféle ágazata, melyekben az emberek magukra találtak és kiteljesedett eredeti hivatásuk. Az ő jelszava: „Teljesen a rendelkezésekre bocsátom magamat.” Ő mindig az életből indult ki, hogy az előtte álló személynek mire van szüksége és miben tud neki segíteni. Ember-eszménye és nevelői példaképe a Szűzanya volt. Mindig őrá támaszkodott, őt hívta segítségül.

A tehetség- és hivatásgondozás (de általában a nevelés) munkájában a legfontosabb a jóakarátú, szerető *megfigyelés*. Megfigyelem,

megpróbálom megérteni, hogy mi megy végbe a gyerekemben, hogy mi mozgatja őt. Erre időt kellene szánni naponta. Nem kell csinálni semmit, csak együtt lenni, figyelni, befogadni, jónak, szépnek látni őt. Ezen a téren sokat tanulhatunk gyerekeinktől. Például, ahogy rácsodálkoznak dolgokra és nagynak látják a másikat...

Befejezésként és illusztrációként idézünk egy kis történetet:

Az apa éppen árkot ásott. A hét év körüli lánya kiment vele, és nézte, ahogy dolgozik. Ott állt mellette, és ilyesmiket mondott: „Apa, hogy te milyen fantasztikus módon tudsz árkot ásni!” Aztán egy ideig hallgatott és csak nézte, nézte, és akkor: „Te apa! Neked micsoda nagyszerű ásód van!” – majd egy idő múlva: „Te apa, emlékszel rá, hogy hol vetted ezt az ásót?” „Hát kislányom, nem tudom, talán ott a sarkon a vasboltban.” – válaszolta az apa. Mire a kislány: „Te apa, azt feltétlenül nézd meg nekem, hogy hol vetted, mert ha férjem lesz, én is ott veszek neki ásót!”

Szeretetszövetségben Vele a lehető legnagyobb

Szeretetszövetségben

A Szűzanyával kötött és élt szeretetszövetséggel részesei leszünk annak a kapcsolatnak, mely Máriát az Istenhez fűzi, más szóval Vele, a Legnagyobbval, a Szentháromság Istennel kerülünk egyre tökéletesedő szeretetkapcsolatba. Mária példáján tanuljuk, milyen legyen a Jóistenhez fűző kapcsolatunk: feltétel nélküli, magát teljesen az isteni szeretetnek és bölcsességnek átengedő IGEN az Ő szándékaira:

*Hadd történjen mindenkor velünk,
Amit Te terveztél el nekünk,
Csak egyetlen vágyódást ismerünk,
Vezess minket bölcs terveid szerint.
(Ég felé: A reggel megszentelése)*

Amilyen mértékben valakiben élni kezd a Szűzanyához fűző ez a fajta kapcsolat, olyan mértékben vesz részt mindabban, ami Máriát mozgatja, ami neki fontos.

S mi az, ami Máriát mozgatja, mi az, ami neki fontos?

Idézzük fel a Kánai menyegző történetének egy mondatát: „Tegyetek meg mindent, amit csak mond!” Ezzel Jézushoz irányít bennünket. És mit mond, mit kíván tőlünk Jézus? „Legyetek tökéletesek, mint a ti Mennyei Atyátok” (Mt 5,48)

A Szűzanyával kötött szeretetszövetségünk magában foglalja a szeretetszövetséget Kentenich atyával, Schönstatt alapítójával. Kentenich atya az ő tanításával és élete példájával minket személyre, életállapotra szabottan és a korunknak megfelelően nevel.

A szeretetszövetség magában foglalja a szeretetszövetséget egymással, házások esetében mindenekelőtt a házastárssal, de bizonyos értelemben mindenki mással is, akit a Szűzanya, Mária szeret. Ez a szeretetszövetség valóság, és egyben feladat is: törekvés az egyre tökéletesebb megélésére.

A legnagyobbra törekszünk

„Nem éppenséggel a nagy és a nagyobb, hanem egyenesen a legnagyobb legyen fokozott törekvésünk tárgya.” Ezt tárta KJA 1914. október 18-án fiatal fiú közössége elé. (Első Alapítólevél)

Szinonimák a lehető legnagyobbra: a lehető legjobb, -legtökéletesebb, -legnemesebb, -legeszményibb, -legcélravezetőbb...

Szeretnénk ezt a törekvést az életünkben megvalósítani, ezért kutatjuk annak értelmét, eredetét, ránk szabott tartalmát és megvalósításának az útját.

Értelme

A legnagyobbra, legnemesebbre való törekvés értelme azonos az emberi élet értelmével. Ezzel a törekvésünkkel egész életünk, életünk minden mozzanata, minden, amit teszünk – a hibázásunk is –, minden, ami ér bennünket, értelmessé válik azzal, hogy életünk céljának elérését szolgálja. Életünk célja pedig az, hogy az igazság és a szeretet határozza meg egyre inkább egész lényünket, gondolkodásunkat, érzelmvilágunkat, a bennünk élő szándékokat, reflexeinket.

Kentenich atya 1948-ban a Tick atyának írt levélben, mely a „Családmű” alapító levele, a következőt mondja: „Már az is nehéz dolog, hogy önmagunkat átadjuk a kegyelemnek, hát még az milyen nehéz, szinte lehetetlennek látszó feladat, hogy egy családot a legszentségebb Szentháromság, vagy a Názáreti Szent Család képére alakítsunk.”

A család az egyház és a társadalom alapsejtje. A családba születnek a jövő nemzedékének a tagjai. A családi élet, melyre a szülők egymáshoz fűző kapcsolata van a legnagyobb hatással, határozza meg a leginkább a mindig új és új nemzedéknek a sorsát. A legnagyobbra való törekvésünk célja ennek értelmében, hogy egy új ember és új közösség, egy új egyház és társadalom jöjjön létre.

Eredete

A növekedésre, a fejlődésre irányuló hajlamot a teremtő, bölcs Isten belehelyezte a művébe. A teremtett világban megfigyelhetjük ennek a hajlamnak a működését.

A kis fa nagy fává növekszik, a kis babából gyermek, fiatal, majd felnőtt lesz. E folyamat a növények és állatok esetében a természet törvényeinek a hatására, illetve az emberi közreműködés éltető vagy

pusztító voltától függően történik, míg az ember esetében fontos feladata van az ő saját belső irányítórendszerének.

A Szentírásban

„...amikor megteszitek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: Mihaszna szolgálak vagyunk, hisz csak kötelességünket teljesítettük.” (Lk 17,10)

(Ki mondja magát haszontalan szolgának, miután megtette a kötelességét? Az, akinek a bensőjét, a lelkét valami minden általában elfogadott kötelességteljesítést meghaladó nagy cél teljesítésének vágya tölti el. Az evangélium a minden kötelességszerűt magasan felülmúló nagylelkűsége hív.)

Kentenich atyánál

Az Apostoli Szövetség alapításánál (1919-ben) azt mondta: „A belső élet kihalóban van... Ami a korunknak mindenek előtt, hogy azt ne mondjuk egyedüli hiánya, azok új szentek, nagy, meggyőző, magukkal ragadó szentek, és ha nem szentek, akkor új emberek, teljes emberek, új keresztények, igaz, bensőséges, tökéletes keresztények.” (Feldmann: Isten szelíd forradalmára, 75. old.)

A Dachauban írt „Ég felé” imákat is át- meg átszövi az Isten nagyságát, gazdagságát elevenen érzékelő, és az isteni nagy szándékokat be- és elfogadó lelkület. Néhány részlet:

A „Reggel megszentelése” imában végig ott a nyomvonal: népek, gazdagon, világon, teljenek meg az egyház tágas csarnokai, mindenkor, egyetlen vágyódás, egész életünk, az eszmény lebegjen előttünk, minden erőnk, bőkezű szeretetadományok, mindenkit, egészen oda-szentelni...

A zsolozsmákból néhány rész:

0 (nulla) órásból: „mint eszköz, hadd állhassak *egészen* a rendelkezésedre”

6 órásból: „csendes, *erős hétköznapi életszentség*”, „*minden áldozatra mindig készen*”

12 órásból: „*a szeretet legmagasabb csúcsaira* akarsz minket vezetni”, „emeld a lelkemet *mindig föl az ég csillagaihoz, mindig nézzem a Krisztus-Napot, minden élethelyzetben* arra építsek.”

18 órásból: a Szentlélek „megszabadította az egyházat a *félmelegoldások bajaitól*”

Egyéb

Plébánosunk egyik vasárnapi prédikációjában hallhattuk. Idős beteghez ment, akit agyvérzés ágyhoz kötött. Amikor beszélt a férfi a vágyáról, hogy szeretne majd a szobából a konyháig egyedül eljutni, a plébános azt mondta neki, hogy ne a konyháig akarjon kijutni, hanem azt kérje, hogy húsvéthétfőn fogócskázhasson az unokáival az udvarban.

*Arra születtünk, hogy napsugárba kapaszkodjunk
nem baj, hogyha fáj, nem baj, hogyha fáj.*

(Adamis Anna és Presser Gábor)

Területe

Minden egyes ember és minden egyes közösség egy nagy egésznek a szerves egységét képezi. Értelmünk, érzelmvilágunk és akaratunk révén képesek vagyunk arra, hogy tudatosítsuk magunkban, szeretettel be- és elfogadjuk, hogy – szerves módon – felelősek vagyunk a világfolyamat egészére vonatkozóan. Babits „Az elbocsátott vad” című versében így fogalmaz: „tán ha kezem másképp legyintem, a világ másfelé halad”. A világfolyamatért ránk háruló felelősség a „kezünk legyintéséért” vállalandó felelősségünknel kezdődik.

Ez **nem** jelenti azt, hogy **minden lehetséges** területen törekszünk a legnagyobbra. A területeknek van egy bizonyos szerves rendszere. Vannak területek, amelyek az emberi élet abszolút vagy többé-kevésbé szükséges feltételei közé tartoznak: lélegzés, étkezés, ruházódás, tanulás, kapcsolatok. A területek között vannak olyan összefüggések, hogy valamelyik eredményességétől más területek eredményessége függ. (pl. A házastársi kapcsolattól a család, a családtól az egyház és a társadalom.)

Az evangélium szerint van egy terület, mely a hierarchia legfelsőbb fokára tartozik: „keressétek először az Ő országát és igazságát...”

Ezzel ellenkező gyakorlat az, amire Kentenich atya utal:

„A szellem minden területét kiművelik, az összes képességeket kibontakoztatják, de gyakran épp a halhatatlan lélek legmélyebb, legbensőbb és legfontosabb területe sivár pusztaság marad...” mondta KJA 1912-ben a fiúknak, akikkel elkezdte lelkipásztori munkáját.

Mi, mint házaspárok és szülők elsősorban a házasság és a család területén akarunk a legnagyobbra törekedni. Elsősorban, de nem kizárólagosan.

Útja

Mottó: A legmagasabb hegyre is okos, mértékletes, alkalmazkodó lépésekkel juthatunk fel.

Keressük annak útját-módját, hogy mint egyes személyek, mint házaspárok, mint családok hogyan tudunk a valóságunktól kiindulva, eredeti módon befutni „a szent, nagy Oceánba” (Ady Endre) – helyesebben: haladni feléje.

A törekvésünknek azzal kell kezdődnie, hogy megtanulunk bányani a hibáinkkal. Megtanuljuk őket észlelni, észrevenni. A saját hibáink észleléséről van szó, a másokéit könnyen észrevesszük, azokat inkább elviselni akarjuk. Nem csodálkozunk azon, hogy vannak hibáink, de nem is engedjük, hogy otthonossá válhassanak: dolgozunk a kiküszöbölésükön.

Kentenich atya: „Ha saját erőinkre tekintünk, elsüllyed minden bizalmunk és reményünk... Odanyújtjuk Neked kezünket Anya, s kérünk bőkezű szeretetadományokat.”

Szükségünk van az Anyára, az ő gondoskodó szeretetére, nevelői szakértelmére, hatalmára, kegyelmeket kiesdeklésére, bátorítására... Ő tudja, hogy mi mindenre van szükségünk ahhoz, hogy a mostani korban, itt Magyarországon a lehető legnagyobbra, a szent családdá válásra tudjunk törekedni.

Szemléletesen élénk állítja ezt az arsi szent plébános példája:

Apja kemény munkára kötelezte a szőlőhegyen. Meghaladta az erejét. Hogy helyt tudjon állni, mindent ki tudjon hozni magából, és vidáman, örömmel teljesítse a kötelességét, magával vitt egy kis Mária szobrot. Kb. öt lépésnyire maga elé tette, úgy kezdett el dolgozni. Gyermekdeden, bensőségesen a Szűzanya képére nézett, szívből jövően a segítségét kérte, ásnia kezdett, bátran folytatta, amíg el nem érte a szobrot. Újabb öt lépésnyire helyezte, és mintegy láthatatlan erőtől hajtva, a Szűzanya szemei előtt, az ő erejével, hatalmával dolgozott ily módon egész nap. Elvégezte az első nap a kiszabott feladatot, előbb végzett, mint az erősebb bátyja.

Korszerű, szent, papi család

A mai világunkban nem könnyű olyan családot találni, akikre tekintve azt gondoljuk, két lábbal állnak a világban, jól érzik magukat benne. Belső tartással rendelkeznek, szoros és bensőséges kapcsolatban állnak egymással, megélik a szabadságot és a biztonságot, amit egymás iránti szeretetük biztosít. Értékesek és értékekre irányultak, küldetésük van egymás és mások boldogítására. Sokkal inkább azt tapasztaljuk, hogy a párkapcsolatok el sem jutnak a házasságig, a feltétlen felelősség vállalásig. Látjuk, hogy áldozatot nem akarnak egymásért hozni, vállalni. Az egymásért való harc, egymás hibáinak elfogadása, az a szemlélet, hogy én mit tehetek érted, csak egészen ritkán érzékelhető közöttük.

Általános vélekedés, hogy válságban van a család, válságban van a házasság. A keresztény emberek házassága sem mondható sokkal jobbnak. Talán kevesebb a válás, de vajon jobbnak mondhatóak-e ezek a házasságok?

A házasságban személyek kapcsolatáról van szó. Egy férfiről és egy nőről, akik feltehetik maguknak a kérdést: hiszek-e még benned? Hiszek-e a benned lévő jóban?

Már e kérdésfeltevésig sem könnyű eljutni, nemhogy a válaszig. Gyakori inkább a csendes vagy kevésbé csendes beletörődés, a megalkuvás, hogy hát, mit tegyünk, ilyen lett az életünk. Húzzuk az igát, élünk egymás mellett, neveljük a gyerekeket, mert általunk jöttek a világra, megelégszünk a szakmai sikerekkel, vagy egyáltalán a talpon maradással. Élünk, ahogy tudunk, a konfliktusokat igyekszünk háritani. A beszédünk sem egyértelmű, az éles igazságokat nem szeretjük, óvatos közéletet keresünk. Ütközni ne kelljen, van amúgy is elég baj, amivel foglalkozni kell. Az eszméket, az ideákat, a vágyakat a realitáson túlra számúztuk, hogy ne kelljen szembesülnünk a kudarcainkkal, a beteljesületlenségeinkkel.

De mi nem ilyen házasságot, családot akarunk. A mi eszményünk a názáreti szent család. Milyen volt ez a család? Milyen volt az élete? Élete a szentháromságos életet tükrözte vissza. Itt mindenki a

másikért élt. Ez a család ősmmodellje. A názáreti ház légköre – minden korábbi idillikus kép ellenére – nem volt nehézségektől mentes. Az első pillanattól fogva jelen volt a megpróbáltatás, a kétségek, a bizonytalanság, az elutasítottság, az üldöztetés. Ennek a családnak menekülnie kellett, elhagynia otthonát, beilleszkedni idegen emberek közé. Aztán mikor a közvetlen fenyegetettség elmúlt, nem térhettek haza, csak egy poros galileai faluban voltak kénytelenek meghúzódni. Ezt a családot a folytonos bizalmatlanság vette körül. Az apának újból és újból meg kellett küzdenie kétségeivel, Máriának pedig az érthetetlen jelek sokaságával. Nem volt elég Máriának egyszer kimondania az angyal előtt: „legyen nekem a te igéd szerint”, hanem a mindennapokban nagy nehézségek árán kellett ezt megvalósítania, életre váltania. Ez komoly feladatot, lemondást, önfeláldozást igényelt. A gyerekekkel, Jézussal sem volt könnyű. A rá vonatkozó jövendölések, a furcsa viselkedése a templomban, mikor keresni kellett, nyugtalanítóak voltak, és Máriának elég fájdalmat és töprengést okoztak.

Egy mai keresztény családnak is ilyen a helyzete, osztoznia kell a szent család sorsában.

Nekünk magyaroknak különösen fontos, hogy keresztény történelmünk kezdetén István és Gizella személyében egy szent házaspár állt. Ez azt jelenti, hogy a kereszténységet a magyar nép számára egy szent család közvetítette. Ma is szükség van szent családokra, hogy bennük megújuljon a kereszténység. Ahogy István és Gizella benne éltek a saját korukban, értették és alakították azt, úgy a mai családoknak is érteni és alakítani kell környezetüket.

A mai családok, ritka kivétellel, nem tartoznak az uralkodó osztályhoz, ezért Szent István és Boldog Gizella követése elsősorban azt jelenti számukra, hogy a körülöttük lévő hétköznapi életben jelen vannak, és azt alakítják. A mai, korszerű szentet elsősorban nem rendkívüliségek, látomások, vezeklések, extázisok és csodák jellemzik. A szent egy olyan Isten-szeretet embere, aki képes kiállni a hétköznapiok kis dolgaiban is a tűzpróbát. A mai kor szentje Istennel bensőséges kapcsolatban lévő lélek. Kentenich atya azt mondta, hogy a korszerű szentben megtaláljuk az erkölcsi magatartás nemes érzületét, a szellem finom kiműveltségét, az apostoli hivatás derűs tetterejét, a hajlíthatatlan jellemet és a jóságos megnyerő természetet. A szent a

hűséges kötelességteljesítés embere, aki a megszokottat szokatlanul jól végzi.

Bíró László püspök szerint: „A család az első evangelizációs csapat, Európa újraevangelizálásában is a családoké a vezető szerep.” A család olyan evangelizációs csapat, amelynek bázisa a házaspár, akikben jelen van Krisztus. A házaspár első apostoli, próféta és papi feladata a saját családjáé. Ezért a schönstatti házaspár hódító családot épít. Isten országának egy darabját építi ki, kezdve saját családján és folytatva – erejéből telhetően – a többi emberek között is. Ezért családja egy kiképző központ, kísérleti terep, gyakorló pálya. A mindennapok kihívásában áldozatokat hoz szereteteiért, folytonosan lemond önmagáról, összekapcsolja a szíveket, hidat ver a szeretet cselekedeteivel Isten és ember között. Tudatában van papi hivatásának, amire felkenték a keresztség szentségében az általános papságban. A hétköznapi áldozatok hősieles meghozatalával összekapcsolja az eget a földdel.

Ezzel az elhivatottsággal és küldetéssel együtt jár a kereszt és a szenvedés. A keresztény családok hivatása, hogy kialakítsák magukban a krisztusi embert, az új embert, amelynek első mintaképe és előképe Mária.

A schönstatti házaspárok nevelési célja, hogy önmagukból és gyermekeikből „erős, szabad, papi jellemet” igyekeznek kiformálni. E törekvésük mellett tisztában vannak kicsinységükkel és ennek napi megélése, átélése teszi lehetővé azt a gyermeki viszonyt, ami őket a Mennyei Atyához fűzi.

Kentenich atya azt írja: „Az igazi keresztény igent mond határait, kicsinységére, de bizalommal veti magát az Atya karjaiba, s így úrrá lesz aggodalmain, míg a modern pogányok, akik nem ismerik ezt az összefüggést, begörcsösödnek magukba, és életük előbb vagy utóbb széttörik.”

Ez a gyermekség, ez az Istengyermeki tudat és állapot teszi képessé a schönstatti házaspárokat, hogy sikeresen megoldják a kor problémáit a saját életükben. Vannak és lesznek köztünk olyanok, akik átélnek a bizonytalan lét állapotát, a munkanélküliség problémáját, a szegénység és gazdagság helyzetét, az elhagyatottságot, a kirekesztettséget, a kiszolgáltatottságot, a sikert stb. Ezután kiszenvedik, kikínlódják, kikísérletezik azokat a megoldásokat, amelyek a többi családnak is járható utakká válhatnak. Nehézségeiket pedig a

kegyelmi tőkébe helyezve felajánlják Szűzanyánknak, a többi család javára.

Ez összefügg a schönstatti házaspárok prófétai küldetésével. Mária prófétai eszközeivé kell válnunk. Mária eszközként használ minket, hogy eredményesen tudja Krisztust világra szülő hivatását teljesíteni.

Ez az a hivatás, amelyben korszerű, szent, papi jellem kialakítására törekszünk, és ezt sugározzuk családjunkban és környezetünkben. Így valósítjuk meg „az új embert az új közösségben”, amely átformálja a társadalmat és az egyházat is.

A tüzet tápláljuk, nem a hamut őrizzük

A tűz kettős szimbólum: a melegnek, a fénynek, ugyanakkor a pusztításnak is jelképe: egyszerre az életé és a halálé. „Mert az Úr, a te Istened emésztő tűz.” (MTörv 4,24; Zsid 12,29) Maga ez a szó: „tűz” – ragozatlan formában – 143-szor fordul elő a Szentírásban. Isten egyik gyakori jelképe: a láthatatlan, felfoghatatlan Isten nagyon gyakran jelenik meg égő csipkebokor, láng, vagy tűzoszlop formájában. De gondolhatunk arra is, hogy pünkösdkor a Szentlélek lángnyelvek formájában szállt le az apostolokra és Máriára.

Egy harcos, lendületes rész az Ószövetségben azt a jelenetet beszéli el, mikor Illés, az igaz Isten papjának áldozatát égből jött tűz gyújtja meg, míg a handabandázó Baál-papok – természetesen – nem kaptak semmit bálványuktól. (1Kir 18,20–40) Figyeljünk csak fel rá: az égből jön a tűz! Tehát Isten gyújtja meg a tüzet, nem az emberek maguk – az ő feladatuk az, hogy a „tűzrevalót” biztosítsák. Lelki életünkben sincs ez másképp.

Az Újszövetségben olvashatjuk a következő szívenütő sorokat: „...se hideg, se meleg nem vagy. Bárcsak hideg volnál vagy meleg! De mivel langyos vagy, se hideg, se meleg, kivetlek a számból.” (Jel 3,15–16) Az Úristen irtózik a langyosságtól! Fontos, hogy jól értsük ezt a részt: mi, ha megfeszülünk sem tudunk tüzet csiholni az életünkben, a mindennapjainkban. De a „fát” igenis tudjuk biztosítani: azaz a mindennapok apró hűségével, imáival, kis tetteivel tudunk kapcsolódni Urunkhoz, akinek így már van hol tüzet gyújtania. Nézzünk szét az életünkben, hol tudunk „tüzelőhöz” jutni!

Szükségünk van tehát a tűzre, nem csupán a hamura. De ha már van tűz, akkor inkább tűzhely legyen, mint tűzfészek! Ha az ember az ösztöneit meg tudja szelídíteni, akkor „sárkányokkal szánthatvethet”. (Weöres Sándor) Ha már ég a tűz, akkor a tűzhelyben meg kell szelídíteni: a jó szolgálatába kell állítani. Meg kell tanulnunk, hogyan lehet a családi tűzhelyet fűteni, és szükségünk van nagyon sok másféle tűzre is. Érezhetjük a munkánk tüzeit, a tehetség és hiva-

tás tüzét. De amit hobbiszerűen szeretünk csinálni, az is lehet a melegség forrása. Érdeemes megkeresni a módjait annak, hogy férj és feleség miként tud ebben egymásnak segíteni. Ha a férj fociidrukker, akkor a feleség kimehet vele a meccsre, a férj pedig elkísérheti a feleségét egy koncertre. Ezt a tüzet is éleszthetjük egymásban.

Szeretnénk a házasságunkat tüzesnek tudni, tüzesnek átélni. Az Úristen az esküvőnkkor „meggyújtotta” a kapcsolatunk tüzét, de mint Tilmann atya oly sokszor a szívünkre kötötte: „a házasság munka”. Ahogy mondta: „A jó házasság nem szerencse dolga, hanem két ember megfeszített munkájának gyümölcse.” Igaz ez a kijelentés a házasság egyik legfontosabb „üzemanyagára”: a testi szerelemre is. A harmonikus, örömteli, mindkét fél számára kielégítő és folyamatosan Isten elé helyezett házaselet hatalmas hajtóerő lehet egy házasságban – ugyanakkor a hiánya, elhanyagolása roppant módon visszahúzhatja a házaseleket.

Nagyon szép, hogy ezt az intim területet szűkszavúan kezeljük beszélgetéseinkben, csoportmegbeszéléseinkben. Nem adjuk ki egymást, a házastársunkat – mert nem vagyunk Nők Lapja szexuális tanácsadó és nem vagyunk egy szabad szájú film szereplői sem. Ugyanakkor, ha teljesen hallgatunk a szexualitásról, akkor átengedjük a terepet az olyan médiumoknak, mint a Story Magazin vagy az internetről könnyen letölthető filmek. Elég szétnéznünk, harsog a világ a testi szerelem torz karikatúrájától: a pornótól. Hallgatásunkkal a keresztényekben is csak zavart hagyhatunk, mintha a házasságban szent nemi kapcsolatot azonosítanánk a „ne paráználkodj” tiltásával. Ahogy az egyszeri lelkipásztor mondta: „nagy bűn a paráznaság, különösen, ha házasságon kívül követik el” – mintha a házasság kötelékében is valami szükséges rossz cselekedet volna... Veszély, hogy a testi szerelem témáját túlzott, félreértett szeméremmel kezeljük közösségeinkben, és talán még fenyegetőbb, ha a házastársak között sem esik róla sok szó. Néhol teljes hallgatás övezi, és így nehezen lehet a közös tűz örömteli őrzésének az eszköze. Szükséges tehát, hogy legyen egy örömteli, átímádkozott álláspontunk ebben a kérdésben is. Kell, hogy házaspárként megtaláljuk azt a szent középutat, ami kimondottan a mi kettőnk közös útja, ami a pornótól is távol van, de a prűdériától is, mert mind a kettő egyformán rossz. Az egyházi körökben természetesen a prűdéria a nagyobb kísértés, ezt kell elsősorban leküzdenünk.

A tavalyi családnapi füzetben van egy idézet, amely sokakat megérintett. A testi szerelemről szól: „Nem szabad, hogy ez csak valamiféle »ráadás« legyen. Éppen a házasesetnek, a nemi életnek kell Istenhez vezetnie minket. Tehát a házastársi egyesülés aktusa se lehet amolyan mellékes dolog, mert ez az Istenhez vezető utunk.” (*Hűek maradunk* 14. old.) Milyen szép és milyen étellel teli ez a rész Kentenich atya tanításában! Tehát nem valamiféle ráadás, nem egy újabb fárasztó kötelesség teljesítése egy fárasztó nap végén, hanem a nap csúcspontja, örömteli utunk az ételszentségre! Ahogy kezdetben a házasságunk szentsége a kánonjog szerint az első házastársi egyesülés aktusa által lett érvényes (*consummatum*), úgy a házastársak közötti testi szerelem az évek-évtizedek során nem kophat meg, nem veszítheti el a jelentőségét és az erejét. Talán ennek a megfontolása, átimádkozása módosítja a napirendünket, a programjaink fontosságai sorrendjét...

Jó nézni, hogy egy-egy előadás alatt a schönstatti házaspárok sokszor megfogják egymás kezét, sok diszkrét jelét adják szerelmüknek. Nagyon szép volt látni például egy sokgyerekes házaspárt, akik kivételesen kettesben – gyerekek nélkül – vettek részt egy programon, és szinte kamaszosan szorongatták egymás kezét. Nagyon szép, ahogy Óbudaváron mintegy bemutatjuk, hogy milyen is a szerelem fiatalos megőrzése. (Kentenich atya a hűséget úgy határozza meg, mint „az első szerelem tiszta, fiatalos és leleményes megőrzése”.) Milyen szép volna, ha a kívülállók úgy beszélhetnének a schönstatti családmozgalomról, mint azoknak a házaspároknak a közösségéről, akik még mindig „mennyre szeretik egymást”!

Ha a házasságunkon és a schönstatti közösségen kívülre tekintünk, azt vehetjük észre, mintha pusztító tűzben égne a világ. Kentenich atyánk azt mondta, hogy „Micsoda új világot fog ebből Isten teremteni, ha ilyen hatalmas pusztulás előzi meg.” Manapság egyszerűen égető szükségesség, mindennél fontosabbá vált, hogy a mindennapi gondviselésbe vetett hitünket meg tudjuk őrizni, hétköznapi szintre lebontott reményünket meg tudjuk találni, és ennek érdekében napi kötelességeinket hűségesen teljesítsük. Úgy érezzük, nagyon fontos tisztában lennünk azzal, hogy manapság nem engedhetjük meg magunknak azt, hogy a túláradt panaszskultúrát tovább növeljük. Nem panaszkodhatunk lépten-nyomon, hiszen a panaszkodás légkörteremtő aktus. Nem lehet természetesen

a panaszkodást megtiltani, de jól meg kell gondolnunk, hogy ki-nek, mikor és miről panaszkodunk. Követhetjük Kentenich atya irgalmas tanácsát, hogy csak egy-két kiválasztott bizalmasunknak öntsük ki a szívünket.

Legalább ennyire fontos az is, hogy a jó dolgokról is beszéljünk rendszeresen. Szükséges, hogy ki tudjunk alakítani egy olyan beszéd-módot, ami a jót helyezi a középpontba, mert úgy tűnik, a szokásosnál is több nehézség árasztott el minket. Nézzük meg, hogy kezdődött ez az év! Politikáról és gazdaságról már nem lehet beszélni, lassan olyan mély szintre süllyedt. Ráadásul jött egy pénzügyi és gazdasági válság, ami rengeteg bizonytalanságot jelent, sok nehézséget, a családok amúgy sem könnyű helyzetét súlyosbító megszorításokat. Január elején elzárták az oroszok a gázcsapot. A pestieknek külön gond volt, hogy szmogriadót rendeltek el. Azután két nap múlva ónos eső esett, hogy alig lehetett mozogni a városban. Úgy érezhetjük már az év kezdetén, hogy itt van számunkra az egyiptomi tíz csapás... Nyilvánvaló, hogyha ezekre fordítjuk a figyelmünket, akkor csak a hamut tudjuk őrizni, vagy Pesten esetleg a szmogot. A tüzet fel kell fedoznünk, és táplálnunk is kell!

Szilveszterkor volt egy különös tapasztalatunk. Az a szokásunk, hogy az év utolsó napján a gyerekekkel együtt felírjuk egy nagy papírra, hogy mik voltak abban az évben a jó dolgok, és aztán – plakátként – hosszú hónapokig nézegetjük, ízlelgetjük a kapott ajándékokat. A velünk szilveszterező családoknak is adtunk ilyen papírt, de alig négy-öt tételt tudtak felírni rá, míg a mi lapunk tele lett. Mi ebből a tanulság? Hogy velünk több jó történt, mint velük? Nem! Mindkét család abban az évben költözött új otthonba, az egyik pedig gyermeket várt, és ezen kívül is rengeteg jó dolog történt velük. Egyszerűen nincsenek arra beállítva az emberek, hogy a jókat észrevegyék, és a jó dolgokról beszéljenek. Nagyon fontos, hogy megtanuljunk kiemelni a jó eseményeket: esténként hálát adjunk értük, felemlegessük őket, emlékeztessük egymást és magunkat is rájuk.

A Szűzanya olyan légkört hoz létre otthonainkban, ami már önmagában táplálja az otthoni tüzet. A legfontosabb, hogy az Istenszertet tüzet tápláljuk magunkban. Miért van az, hogy egyre többet hallunk keresztények között is pótkielégülésekről? A lelki alultáplált-

ság sok probléma forrása: ha nem szítjuk fel magunkban rendszeresen az istenszeretet tüzét imádság és a szentségek révén akkor kialszik. Az elmúlt időszakban többször is megtapasztaltuk, hogy Kantenich atya ma is él. Azt várja, hogy forduljunk hozzá segítségért, és akkor segít. Meg tudja adni, amit keresünk. Ehhez az kell, hogy aktív legyen a háziszentély, tartsuk magunkat közel a Szűzanyához.

Otthonunkkal országodért

Az otthon, a család alapvető létszükséglet. Az ember normális életéhez nélkülözhetetlen.

Az otthon az a hely, ahol az ember növekedni, erősödni, fejlődni tud, azzal a céllal, hogy aztán kimenjen a világba és ott meg tudja állni a helyét. A mesterséges helyettesítés egyike sem működik: állami intézetek, családotthonok stb. Család és otthon nélkül nevelkedett emberek személyiségét nagyon nehéz helyrehozni.

Szoros összefüggés áll fenn az érett, erős személyiség és a család között. Emberileg nézve az egészséges, erős családoknak van nagyobb esélye egészséges, erős gyerekek nevelésére, akik érett emberekké válnak Isten országa számára. Természetesen Isten irgalma mindent felülírhat.

A család a mai pénzközpontú világnak útjában áll, mert az erős egyéniséget nem lehet manipulálni, nem lehet tömegemberré formálni. Ezért a családot ezer támadás éri. Már egy egész generáció nőtt föl csonka családban, vagy igazi jó család nélkül.

A mai nagy irodaházakat úgy építik, hogy az egyben „otthon” is legyen. Hatalmas egyterű dolgozótermek (ezek éppenséggel nem otthonosak) mellett megtalálható a konditerem, szauna, kényelmes kávézó, különleges vizuális élményt nyújtó fal stb. A szándék az, hogy a dolgozó helyben tudja munkaerejét, munkakedvét megújítani. Nem is kell haza mennie, ott van helyben „minden”.

Teréz anyánál olvassuk: *„Azt gondolom, hogy a mai világ fejtetőre van állítva, és sok a szenvedés azért, mert oly kevés a szeretet az otthonokban és a családi életben. Nincs időnk a gyermekeinkre, nincs időnk egymásra, nincs időnk élni egymás jelenlétében. Pedig a szeretet az otthonokban kezdődik, a szeretet az otthonokban lakik. Innen hát a sok szenvedés és szeretetlenség a világban. Manapság mindenki szörnyű sietségben van, türelmetlenül a minél nagyobb siker, fejlődés, gazdagság és más hasonlókért, a gyermekeknek pedig a szüleik idejéből oly kevés jut. A szülőknek nincs idejük egymásra és így a családokban kezdődik a világ békéjének felbomlása.”*

A világ egyik alapvető baja, hogy a tudományos, gazdasági és egyéb fejlődés gyorsabb, mint az erkölcs, vagy lelkiismeret fejlődése, felzárkózása. Kentenich atya erről így ír:

„Tarthatatlan állapot, hogy amíg különböző idegen nyelveken már tudunk beszélni, addig a szíviünk nyelvének az ismeretében és megértésében utolsó kontárok vagyunk.”

„A szellem minden területét kiművelik, az összes képességeket kibontakoztatják, de gyakran épp a halhatatlan lélek legmélyebb, legbensőbb és legfontosabb területe sivár pusztaság marad...”

Einstein, a nagy tudós is látta ezt: „A mai világ problémája, az hogy a tudomány gyorsabban fejlődött, mint a lelkiismeret.”

Ez az olló egyre nyílik. És ezt az ollót csak és kizárólag otthon, a családban tudjuk elkezdni zárni.

Megfigyelésünkhöz tartozik, az is, hogy az emberekben egyre inkább benne van a jó iránti vágy. A világot annyira elöntötte a szellemi, lelki szemét, hogy ez most már – úgy tűnik – „több a soknál”, s egyre másra fellelhető az igazi értékek, a szép, a jó utáni vágy. Ez lépten, nyomon észlelhető! Nem csak hisszük, hanem látjuk is a másikkban lévő jót.

Egy kedves pap barátunk mindig mondja, hogy higgyük el, az emberek máshogy jönnek gyónni, mint azelőtt, sokkal nagyobb az Istenkeresésük, mélyebb a bűnbánatuk. Egyre több házaspár fordít arra energiát, időt, hogy házastársi kapcsolatukat építsék. Egyre többen jönnek rá, hogy a család érték és a legfőbb „menekülési útvonal” a mai világban. Látjuk, hogy az iskolában egyre több szülő (a nem vallásos is) figyel arra, mennyit tévézik vagy számítógépezik a gyermekük.

A tv egy alkalommal „véletlenül” levetített egy szép, lelki tartalmú filmet. Ezek után hetekig nem lehetett kivenni a videokönyvtárból, mert állandóan „kint” volt. A könyvtáros nő maga mondta, hogy az emberek ki vannak éhezve a jóra, csak nem adnak nekik.

Jézus jut eszünkbe, ahogyan végignéz az embereken és megállapítja: „olyanok, mint a pásztor nélküli juhok”. Sokan próbálkoznak, keresnek, de nem tudják, hogyan tegyék a jót. Nem tudnak még határozott igent vagy nemet mondani, ha arra van szükség, de érzik, hogy kellene. Lelki értelemben is keresik a jót, de nem ismerik az utat.

Ezekért az emberekért, Isten országáért a munka mindenképpen a családban kezdődik. Vagyis van egy **sorrend**, ahol az első helyen a család van. Sokunkat nagyon lelkesít a feladat nagysága – dolgozni Isten országáért – és nagy közösségi életet élünk, a programok jön-

nek egyik a másik után és a nagyszívű magyar ember már benne is van egy örvényben, amiből látszólag nincs kiút. Mozgalmi árváink pedig nem mindig tudják feldolgozni a lelki hiányt. A közösségi munka csak a család után jöhet! Különben elvész a lényeg, s vele a hitelességünk is. Mozgalmi árva nem csak a gyerekek lehet, hanem a házastársunk is lehet mozgalmi özvegy.

A természetfeletti csak a természetesre épülhet. Az első megoldandó mindig a **természetes** igény. Tehát amit a világnak annyira akarunk adni, azt előbb a szereteteinknek kell megkapnia. Szeretetet, odafigyelést, nevelést stb. Ha ez a kör rendben van, akkor léphetünk eggyel kijebb.

Az első, ami fontos a megfelelő **légkör**. Az a jó hangulatú, meleg, feszültségoldó, reményt adó, keresztény légkör, amit mi határozunk meg, és nem a világ.

Házasságkötésünk előtt megkérdeztük kedves, idős és igen tapasztalt plébánosunkat, mi a legfontosabb a gyereknevelésben. Azt válaszolta: érezze mindig jól otthon magát a gyermek.

Vigyázzunk! Itt nem egy olyan fészekmelegről van szó, amely agyonkényeztet és minél további maradásra ösztönöz. Csodásan fejezi ki ezt a gondolatot Arany János a Buda halála c. balladájában. Az idézett mondatban össze van sűrítve mindaz a lényeg, amit elmondhatunk az otthonról.

*„Az erőnek szolgál kiröpítő fészkül,
Nem a puhaságnak, gyáva menedékiül.”*

Az **őskeresztényeknek** (nem vagyunk messze az ő helyzetüktől) egy teljesen pogány világban kellett, megélniük a hitüket. Az emberek azt mondták róluk: „Nézzétek, hogy szeretik egymást!” Az Apostolok Cselekedetei és egyes apokrif iratok (pl. a Diognétoszhoz írt levél) leírják, hogyan éltek, mennyire kirítt az akkori világban példás, tiszta, keresztény életük. Ezzel sokakat megnyertek Isten országának.

Az eddigieket azzal összegezhethetjük, hogy van sok szép feladatunk! Ott ahol ép családok, jó légkörű otthonok vannak, ott az életet Isten szolgálatába kell állítani. A Lukács 10.2-ben ezt olvassuk: „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek az aratás urát, küldjön munkásokat aratásába!” – mondja Jézus. Itt mindig a papokra gondolunk,

pedig ez a családokra, civil egyénekre, ugyanúgy vonatkozik! Van mit tenni, szükség van a segítségre, és nem reménytelen az, hogy az emberekért (Isten országáért) eredménnyel tegyünk valamit.

Ahogy Kentenich atya mondja : *„nem vagyunk fölösleges számok, akik a renyhe cselekvésképtelenségre vannak utalva, hanem fontos tényezők, akiken sok múlik!”*

Ma az emberekben – és valljuk be, saját magunkban is – néha nagy a csüggedés és a reménytelenség. Kentenich atyának olyan mondata ez, ami nap, mint nap erőt adhat. Írjuk ki magunknak, és írjuk le idézetként másoknak! Fontos, hogy ne gondoljuk kicsinyes kis mindennapjainkat hatástalannak, higgyünk abban, hogy napi apró erőfeszítéseink, törekvéseink számítanak!

Úgy is mondhatjuk: mi mással szolgálhatnánk a legjobban az Isten országát, mint a saját életünkkel, otthonunkkal, ahol élünk, dolgozunk, szeretünk, és néha kínlódunk. Ezt ajánljuk Istennek oda, hogy áldja meg mindennemű erőfeszítéseinket az otthonunkban, ahol a hozzánk legközelebb állókkal élünk.

Az utunk az, hogy **meghívjuk a Szűzanyát** az otthonainkba, hogy az történjen, amit Ő akar. Mária azt akarja, hogy Jézust kövessük: *„Tegyétek amit mond!”* Ő biztossággal elvezet minket Jézushoz, ezért **Szeretetszövetséget** kötünk Vele, mely egy nagy segítség, egy biztos út ahhoz, hogy a családjainkkal tényleg Isten országát tudjuk építeni.

Mindent Máriának ajándékozunk a **kegyelmi tőkébe**. Nagyon fontos, komoly hozzájárulás ez Isten országának építéséhez! Ne becsüljük le apró-cseprő kis mindennapjainkat!

Ha otthon türelemmel elfogadjuk a társunk, a gyermekeink gyengeségeit, sőt a magunkéit is – vagyis legyőzzük saját magunk énjét – az kincs a kegyelmi tőkébe! Mindig a hozzánk legközelebb állóktól szenvedjük el a legnagyobb fájdalmakat, ezt békében elviselni, és odaajándékozni a Szűzanyának, nem kis dolog!

Olyan szépen ír erről Kentenich atya: *„Mindenki, házastársunk, gyerekeink, barátaink olyanok, mint egy szent fonál, melyet Isten szeretete eresztett le a földre, hogy felemeljen bennünket az Ő szívébe.”*

Nézzük meg azt a Kentenich atya idézetet, mely kifejezi a központi gondolatunkat, most már a folytatással együtt, mely tartalmazza, hogy mit is kell csinálnunk:

„Nem vagyunk fölösleges számok, akik a renyhe cselekvésképtelenségre vannak utalva, hanem fontos tényezők, akiken sok múlik. A fegyver, a kard,

amivel hazánkat (családunkat) hozzásegíthetjük a győzelemhez, a komoly, szigorú vezeklés, az önfegyelem, az önmegtagadás, az önmegszentelés.”

Néha azt gondoljuk, hogy túl nagy, elérhetetlen dolog Isten országáért tenni valamit.

Volt egy fiatal diák, aki nagyon lelkesen akarta megjobbítani a világot. Felkereste Szalézi Szt. Ferencet és nagy hévvel azt mondta: „Atyám, én mindenre kész vagyok, hogy bármit megtegyek a világbékéért!” A szent azt válaszolta: „Fiam, akkor legközelebb, ha jössz, ne csapd be az ajtót.”

Valahol itt kezdődik az életszentség.

Nem mindig sikerül minden és nem tudunk mindent megvalósítani. Ez nem baj, a törekvésünk a fontos. Kentenich atya gondolataiból merítünk bizalmat:

„Isten profi teniszjátékos, aki az összes labdát, melyet bárki is ütött el és bármilyen ügyetlenül is, azt mégis képes elkapni, és természetesen az örökkévalóság óta látott cél felé irányítani.”

Ha gyenge vagyok, akkor vagyok erős

Szent Pál testi gyengeségtől szenvedve kérte az Urat, hogy szabaddítsa meg betegségétől.

„... hogy a kinyilatkoztatások nagyszerűsége, önhitté ne tegyen, tövist kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy szüntelen zaklasson, el ne bízzam magamat. Háromszor kértem ezért az Urat, hogy szűnjék meg, de azt felelte: Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé. Örömet dicsekszem tehát gyöngeséggemmel, hogy Krisztus ereje lakjék bennem. Azért telik kedvem a Krisztusért való gyöngeségben, gyalázatban, nélkülözésben, üldöztetésben és szorongatott helyzetben, mert amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős.” (2Kor 12,7–10)

Miért kell Pálnak betegen maradnia? Hogyan lehet valaki erős, amikor éppen gyenge?

Volt egy feladat, amit elvállaltunk. Igyekeztünk a legjobb tudásunk szerint elvégezni. Leadtuk a munkát és hónapokkal később vettük észre, mennyi hiba van benne. Másoktól is kritikákat hallottunk. Fájdalmas volt hallani, mennyire gyengének látják mások (is) azt a munkát, amivel mi korábban elégedettek voltunk. Nem sikerült olyan jól megcsinálni, mint ahogy azt mi szeretnénk volna.

Olvasunk valamilyen szentről, talán Kentenich atyáról, és rácsodálkozunk, milyen nagyszerű pedagógus. Milyen jól látja az összefüggéseket neveltjei életében, milyen ügyesen, Szentlélektől áthatottan, és főleg eredményesen neveli a rábízottakat. Szeretnénk mindent ellesni tőle. Aztán hamarosan szembesülünk azzal, hogy ami neki olyan könnyedén megy, nekünk egyáltalán nem sikerül. Nekünk nincs olyan tehetségünk, csak ugatjuk azt a tudományt, amit ilyeszkünk tőle megtanulni.

Amikor meglátjuk gyengeségeinket, korlátainkat nagyon rosszul esik, fáj, hogy ilyen buták vagyunk. Még büntudatunk is lehet, miért nem vagyunk képesek jobban viselkedni, látni, cselekedni. Hasonló érzés, mint amikor valami rossz dolgot teszünk, pedig csupán véges képességeinkkel szembesülünk. Annyira jó lenne ezektől a kellemetlenségektől, fájdalmaktól megszabadulni. Időnként kérjük a Jóistent,

imádkozunk, adjon több erőt, bölcsességet, okosságot, jóságot. Még is hiába kérjük, hogy ne kelljen megélnünk ezt a keserúséget, amikor szembesülünk korlátainkkal. Valahogy ezek maradnak.

A Szentírás „gyenge” emberei

A Bibliában nem nehéz olyan embereket találni, akik emberi módon nézve alkalmatlannak tűnnek a feladatra, amit Isten rájuk bízott. Mózes, akinek népét kellett vezetnie, nem tudott beszélni. Szükséges volt mellé egy ember – Áron – aki beszélt helyette. Dávid, akinek leszármazottai közül jött a Megváltónk, egyszerűen megölt egy férjet, hogy feleségét megkaphassa. Szent Péter, aki az egyház első embere lett, emberi gyengesége, önmaga féltése miatt háromszor megtagadta Jézust.

Gondoljunk csak Dávid és Góliát történetére. A filiszteusok félelmetes harcosa napokon át ordítózva hívott valakit, hogy mérközzenek meg. A zsidók közül senki sem merészelt kiállni a rettegett óriással. Akkor a kis Dávid megérkezett a táborba, és őszinte csodálkozással látta, hogy nem akadt vállalkozó, aki kiállt volna Góliáttal. Egykettőre elhatározta, hogy ő szembeszáll a legyőzhetetlennek hitt kihívóval. Körülötte mindenki meglepődött, és nem akarták engedni, hiszen Dávid még gyermek volt, Góliát pedig harcedzett behemót. Dávid még viselni sem tudta a harci öltözéket. Ám nem lehetett visszatartani. Tudjuk, mi lett a párbaj vége. A gyenge ifjú kard nélkül legyőzte a félelmetes, felfegyverzett, elbizakodott katonát. Miben rejtett Dávid ereje? Nem önmagában bízott, hanem az ő Istenében, akinek segítségét többször megtapasztalta már. Az őt visszatartani akaróknak így felelt: „Az Úr, aki kiszabadított az oroszlán meg a medve karmából, ennek a filiszteusnak a kezéből is megment.” (1Sám 17,37)

Gyengeségünkben szükségünk van Istenre

„Amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős.” Miért vagyok erős? Mert látom, hogy nem vagyok képes természetes eszközeimmel megtenni, amit szeretnék. Szükségem van isteni segítségre.

Világosan látnunk kell az emberi alkalmatlanságot ahhoz, hogy teljességében érezhessük Isten hatalmas művét köztünk, emberek között. Az eredeti Schönstatt-szentély falán ma is áll a kis tábla az alapításban részt vevők nevével. Ne gondoljuk, hogy mindannyian

szent életű emberek voltak! Hétköznapi gimnazisták ők, akik közül sokan elfordultak első őszinte törekvéseiktől. Mégis világméretű műeszközei lehettek. Nyilvánvaló, nem az ő emberi kiválóságukból, hanem a Szűzanya munkájának, Isten földi megnyilvánulásának eredménye, hogy akkor, s azóta is emberek százai, ezrei törekednek a Jóisten felé Schönstatt segítségével.

Amikor gyengeségünkkel szembesülünk, átéljük, mennyire Istenre vagyunk utalva. Ahogy anyjára szorul a gyermek. Valahogy úgy, mint az első emberpár a Paradicsomban. Átélik, ahogy a Mennyei Atya jóságára szorulunk, mint az Ő gyermekei. A gyengeség, tehetetlenség megélése nélkül, bukott angyal lelkületűek vagyunk. Azt hisszük, mindent tudunk, és semmire sincs szükségünk. Ilyenkor úgy érezzük elég nekünk a saját erőnk, és mindent magunknak köszönhetünk. Hol marad ilyenkor hely az Isten iránti alázatnak és szeretetnek? Hol van itt helye az istengyermekségnek?

Szent Pál megértette, azért nem szabadul meg testi gyengeségétől, hogy mindig kapcsolatban maradjon Istennel, s ne hogy büszkévé váljon.

A szeretet fontosabb a teljesítménynél

Világosan látszik: Istennek a teljesítménynél fontosabb, hogy megőrizsük a vele való gyermeki kapcsolatunkat. Ezért aztán nem számít, ha időnként rossz előadást mondunk, elrontunk ránk bízott dolgokat, veszekszünk néha, és türelmetlenek vagyunk. Ilyenkor nem lubickolunk önnön nagyságunk élvezetében. Ilyenkor válunk képessé megnyitni egy kis ajtót, amelyen a Jóisten szeretne bejönni hozzánk. Azt mondja nekünk: „Na gyere, szeretlek, hiszek a benned levő jóban.”

Barátaink meséltek valakinek indiai élményeiről. Beszámoltak arról, hogy kevés keresztény él ott, de ehhez képest sokat tesznek a társadalomért. Többek között árvaházat, iskolát is működtetnek. A gyerekek, akik odajárnak, nem keresztények. Szüleik ősi vallását követik. Szükségük is van erre, mert rokonsági kapcsolataiknak erős megtartó ereje van, s ez sokat segít majd nekik életük során. Van ott egy iskola, amit három katolikus pap működtet. Az iskolát működtető három atya kis hinduk között él keresztény módon, s nem céljuk, hogy kereszténnyé tegyék a gyerekeket. Tudják, hogy ebben az esetben rokonaik elfordulnának a tőlük, s ez nagy csapás lenne ké-

sőbbi életükre nézve. Az atyák életét ez vezérli: Krisztus szeretetét adni. Apostolkodásuk folyamán nem megváltoztatni akarják a körülöttük élőket. Nem az a teljesítmény fontos, hogy elmondhassák, ennyi és ennyi gyereket keresztény hitre térítettünk. Csak egyszerűen Krisztus szeretetét adni. Valahogy így lehet a Jóisten is. Nem a teljesítmény a fontos, hanem a krisztusi ember. Ehhez pedig elengedhetetlen saját korlátaink megtapasztalása.

Hogyan bánjunk gyengeségünkkel?

Nagyon tud gyötörni bennünket, ha valami nem sikerül. Nem érezzük, hogy erősek lennénk, amikor éppen sikertelenek vagyunk. Kudarcaink még gyötrőbbek lehetnek, mint valami fájdalom vagy bármilyen testi szenvedés. A fájdalomnál nem okoljuk magunkat. Nem tehetünk róla, kívülről kaptuk. Ha a saját gyengeségünk, kudarcunk áll előttünk, magunkat okoljuk, miért vagyunk ilyen buták, miért nem tudtuk jobban csinálni. Nemcsak tehetetlenek vagyunk, hanem hibáztatjuk magunkat, esetleg büntudatunk is van. Lelkialkattól és neveltetéstől függ, mennyire gyötrő a gyengeség megtapasztalása. Van, aki könnyebben túl teszi magát ezen, más újra és újra rágódik rajta. A rágódás nem vezet sehová. Egyre mélyebbre süllyedünk a magunk körül rágott lyukba. Ebből erővel ki kell lépni.

Egy anyát nagyon bántotta legkisebb gyerekének gyenge iskolai teljesítménye. Saját kudarcaként élte meg. Nem is értette, hogyan lehet a legkisebb ilyen gyenge, hiszen a nagyobbak mind okosak, ügyesek. Naponta többször rátört a fájó érzés az iskolai kudarc miatt. Úgy sikerült úrrá lennie ezen, hogy amikor jött a keserű gondolat, milyen rossz a helyzet a gyerek körül, mindjárt elkezdett egy Mária-imát. Amikor újra jött a gondolat, újra mondta az imát. Végül elmúlt a rágódás, a Szűzanya oltalmába ajánlotta gondját. A Szűzanya és Isten oltalmában minden gond, nehézség másképp fest.

Van olyan házaspár, akik néha rosszkedvűek, vagy egyszerűen elromlik a jó hangulat közöttük. Az asszony úgy érzi, magára hagyták a házimunkában, a férjet bántja az elégedetlenség, amit a feleségben érez. Néha nem sikerül olyan rendes férjnek lennie, mint amilyennek jobb napokon látja felesége. Bosszankodás, vita, elkeseredés kíséri ezeket az órákat. Nem látni mindig, miért romlik el a kedvük, miért „kelnek bal lábbal”, miért vannak rossz hangulatú napok. Van, amikor s ilyenkor látjuk, mennyire gyenge lábon állunk. Rossz hangul-

latunkkal is fordulhatunk az Istenhez, és kérhetjük, hogy ilyen gyengén és bután is fogadjon el minket.

A szentek életében is bőven találhatunk eseményeket, melyeket kudarcként is fel lehet fogni. Utólag ismerhető fel Isten vezetése az események mögött. Egyszerűen annyit jelent, hogy Isten szeretne valamit mondani nekünk. Talán van valami egészen új felvetése, valami újat szeretne az életből megmutatni, vagy csak annyi, ne tart-suk magunkat olyan fontosnak.

Tudjuk, hogy gyengeségeink szépen kísérek minket életünkben, de azért nem engedjük át magunkat a gyengeségek, butaságok irányításának. Állandóan harcolunk tökéletesedésünkért. Önnevelésünk fontos eszköz Istenhez való törekvésünkben. Ha valaki feledékeny, leírja magának, amit semmiképpen nem szeretne elfelejteni. Egyéb gyengeségeink leküzdéséhez is kereshetünk segédeszközt. Rendszer-telenségünk, feledékenységünk, kitartásunk hiányához jó lehet egy napirend kidolgozása. Kentenich atya azt mondja: „Természetes dolog, hogy hiányosságaink, gyengeségeink miatt elesünk. Ez legyen szeretetünk növekedésének eszköze.”

Házasságunk életünknek az a területe, ahol mindig megtapasztalhatjuk gyengeségünket. Mindig szükségünk van arra, hogy a társunk nagylelkűen mondja nekünk: „Hiszek a benned levő jóban.” S ha tudjuk, hogy mennyi gyengeségünk van, akkor irgalmasabbak tudunk lenni a társunkkal is. Tudjuk, hogy mindig rászorulunk a Jóisten atyai irgalmára és szeretetére, s ezzel a tudattal nem a többiek fölött lebegünk nagyságunk dicsőségében, hanem ha érzékeljük társunk gyengeségét, a Jóisten irgalmát és szeretetét tükrözhetjük felé. Így saját gyengeségeink megtapasztalása a ránk bízottak iránti szeretetünket erősíti.

A feszültség a fejlődés eszköze lehet

Nap mint nap megélünk feszültséget, az élet különböző területein olyan helyzetekkel találjuk magunkat szembe, ami próbára tesz bennünket. Feszültség tapasztalható otthon a reggeli indulás előtt, utazás közben, a munkahelyünkön vagy az iskolában, a házastársak vagy a különböző generációk között, egy focimeccsen, de a gazdaságban, politikában is. Néha talán felsóhajtunk, miért nem tudunk nyugodtan élni?

A szentírásban olvashatjuk, hogy Isten az első nap teremtette a világosságot, amit elválasztott a sötétségtől. Két ellenétes pólus keletkezett, ezek alatt jött létre minden. Az ellentétek egymásnak feszülését azóta is sokszor megtapasztalhatjuk a természetben. A teremtésben nem nagyon vannak végleges dolgok, minden változik, fejlődésben van. Az élőlények sem úgy jönnek létre, ahogy kifejlett állapotban látjuk őket, hanem mindig valami kezdetlegesebből, fejletlenebb állapotból teljesednek ki. Ahol az éltető feszültséget tapasztaljuk, ott fejlődik valami, és ha a körülmények zordabbak, a kifejlett élőlény annál edzettebb lesz.

Egy négy gyerekes asszony sokat panaszkodott szomszédainak, milyen nehéz az élete, mennyi gondja-baja van, mi mindent számon kell tartania, nem tud megállni, kicsit pihenni. Később megnőttek a gyerekek, elköltöztek, aztán a férje is meghalt. Megöregedett és egyedül maradt. Ekkor már úgy látta, hogy régebben még mindig jobb volt az élete. Akkor legalább volt dolga, de így már problémája sincs, amit megoldjon.

Néha jó megpihenni, de a kihívások erőt adnak, érezzük, hogy szükség van ránk. Egy-egy nehéz helyzettel, emberrel a jó Isten kihívásait élhetjük át, a megélt feszültség döntésre sarkall. Megéljük tökéletlen voltunkat, látjuk a távoli célt magunk előtt, és feszültség keletkezik bennünk. A Jóisten a megélt feszültségek által vezet minket. Szép, amikor egy nagy eszmény lebeg a szemünk előtt, ám min-

den igyekezetünk ellenére újra és újra megtapasztaljuk, hogy tökéletlenek vagyunk, hibázunk. Előfordul, hogy saját ügyetlenségünk, fogyatékoságunk miatt vagyunk gondban, vagy a körülmények alakulnak úgy, hogy másként kell folytatnunk a munkánkat, életünket. A Jóisten számunkra talán érthetetlen nehézségekkel is megszólít és vezet bennünket, hogy valami jobb jöjjön létre.

Loyolai Szent Ignác, a jezsuita rend alapítója fiatalon katonatiszt volt. Egy vár ostrománál egy ágyúgolyó eltörte a lábát. Aztán összeforrt, de az egyik lába rövidebb maradt a másiknál, ezért újra eltörtette a lábát gondolván, hogy jobban forr össze. Akkor sem forrt jobban össze. Úgy döntött, így nem folytathatja katonatiszti pályáját. Akkor nagy feszültség keletkezett benne, mert ha nem lehet katona, ami az életét kitöltötte, akkor mi lesz vele? Ez a feszültség vitte el – néhány állomáson keresztül – ahhoz, hogy ő Krisztus katonája legyen.

A bennünk gyülemelő feszültségnek rajtunk kívül álló oka is lehet: pl. egyre nagyobb követelményekkel találjuk szemben magunkat, vagy a környezetünk értetlensége.

Kentenich Atya, mint spirituális Mária kongregációt akart létesíteni. Ez a kezdeményezés találkozott a fiúk tetszésével, de az egyik fiatalember erősen ellene volt. Még nem dolgozta fel, ezért nem tudta elfogadni azt, amit Kentenich atya tervezett. Amikor ezt Kentenich Atya észrevette, bízatta, hogy mondja el ami neki ellenszenves, vagy amit helytelennek tart. Arra bízatta őt, hogy nyíltan mondja el az ellenvéleményét. Felvállalta ezt az egészséges feszültséget, hitte, hogy a fiatalember is keresi a jó utat. Azt akarta, hogy úgy alakuljon meg ez a közösség, hogy minden résztvevő teljes szívvel benne legyen. Aztán rendeződött a konfliktusuk, meg is alakult a Mária kongregáció, és már ez a fiatalember is magáénak érezte. Kentenich atya kivárta a megfelelő időt, az addig tartó feszültséget felvállalta, ami a Jóisten tervében benne volt, mint hajtóerő.

Kentenich atya úgy látta, hogy a jó Isten a bennünk szunnyadó lehetőségek kibontakoztatására adja a feszültséget:

Isten abból a célból, hogy felébressze és megkönnyítse a szabad személyek együttműködését, hogy használni tudja őket kormányzati terveiben, kitörhetetlen feszültségeket teremtett az egyénekbe és a közösségekbe. Az egyénbe behelyezte a test és lélek feszültségét és az értelem, akarat és szív közti

feszültségeket. A bűnbeesés óta különösen is erősen hatnak az egyéneken az ösztönös-, a szellemi- és az Isten-ember vagy más néven az állati-, az anyagi- és az Isten-gyermek közötti feszültségek.

A közösségi élet is ugyanilyen alapokra épül. Ilyen feszültségek tartják állandóan teremtő mozgásban mind a természetes mind a természetfeletti síkon.

A természetes síkon – anélkül hogy hosszasan kellene vizsgálnunk – rátalálunk a nemiség által keltett feszültségre, valamint a nemzedékek közötti feszültségekre, melyek mobilizálják az egyéneket és nemzedékeket; továbbá mindenütt megtalálható a „vezetők” és a vezetettek közti feszültség; a nemzeti érzelműek és a világpolgárok közti feszültségről nem is beszélve.

A feszültség a megerősödésnek a terepe. Ha nincs feszültség, akkor nincs csata, és a testvérek – esetleg a házastársak is – langyosan megvannak, elerőtlenednek, ezzel együtt gyengül a szeretetük is. A gondok-bajok között megedződhetünk. A csalódások, megbántódások, veszekedések arra ösztönözhetnek, hogy újra gondoljuk át, mit kell másképp tennünk, ezek híján ellaposodhatnak emberi kapcsolataink. A Jóisten úgy látta jónak, hogy feszültséget teremtsen belénk, közénk, ezáltal vezet bennünket, ennek segítségével kormányozza a világot.

Isten kikutathatatlan bölcsessége képes arra, hogy ezt a végtelen feszültség-gazdagságot felhasználja az emberi társadalomra vonatkozó szeretet-tervének megvalósítására.

Mindezzel itt a földön Isten célul tűzi ki elénk mindenben a feszültség-egység eszményét, mely majd a visio beate (a Mennyországnak való boldog szemlélés) által tökéletes rend-egységbe torkollik. (Kentenich atya)

Kentenich atya nem egy feszültségmentes Mennyország képét vetíti elénk, hanem egy olyan helyet, ahol van dinamika, vannak feszültségek, amik rendszere egy irányba mutat, ahol van egy rendező elv. (Ezzel szemben az ördög megnevezése diabolos: megosztó, szétszóró.)

Előfordul, hogy olyan feszültséget élünk meg, ami nem vezet sehova, rombol, esetleg megbetegít. Ezeken jó, ha úrrá tudunk lenni, ha megtanuljuk kezelni. Mindenki megtalálhatja a testhezálló lazítási módot. Van akit a zene tesz nyugodttá, van aki mozgással, esetleg takarítással, kertészkedéssel vezet le az egészségtelen feszültségeket.

Egy ikerpár, akik jó tanulók, egy osztályba járnak, így versenyhelyzetben vannak. Ez még azért is érdekes, mert az egyikük ezt nagyon jól feldolgozza, őt nem bántja igazán, ha a nővére a jobb, de a nővérét igen bántja, ha a húga ér el jobb eredményt. Az egyik kislányra jó hatással van a versenyhelyzet, a másikban rossz folyamatot indít el. Természetesen ennek nem kell így maradnia. Ha jól használjuk a bennünk felgyülemelő feszültségeket, energiákat, akkor életerővé válhatnak bennünk, ha szabadon hagyjuk dolgozni, nem fogjuk be, akkor rombolhatnak. Olyan ez, mint az atomenergia. Lehet hasznosítani az erőműben, de egy atombombában is.

Az önmagát kereső ember és a személyes eszmény

1. Pillantás a korba

A mai tömegemberben *„minden kötöttség feloldódott: az Istenhez való kötöttség, a rögöz kötöttség, az embertársakhoz való kötöttség... Sok mai ember nagy részben már egyfajta pokolban él: teljes otthontalanságban, lelki szembenállásban Istennel és embertársaival.”* – mondja Kentenich atya. Nemcsak a világ és az értékrend az, ami szétesett, hanem az emberek személyisége is. Nem találják a helyüket a világban, nem látják életük értelmét. Cselekedeteik mögött nincs kitapintható rend. Sok ember szenved ettől, és akinek ereje van, kiutat keres magának. Lehetőségek vannak bőven.

A személyiségfejlesztés bizonyos alkotóelemeit megtalálhatjuk ma különféle praktikákban és elméletekben, melyek célkitűzése: a *kompetensebb „én”* és ezáltal a *jobb életminőség*. A piacot ellepik az *„én”* megismerésére ill. az önmegvalósításra vonatkozó pszichodinamikus és ezoterikus ajánlatok. Ehhez jönnek még az ázsiai meditációs rítusok (elszakítva vallási háttérüktől), melyek énfelfedező módszerként szolgálnak. Nézzünk néhányat ezek közül.

Ezotéria

Az ezotéria egy globális világnézet, a Wikipédiában erre a címszóra ezt találjuk: A szó főnévi formája a görög ‘ezoterikosz’ (latinosan ‘ezoterikus’) melléknévnek, melynek jelentése: belső, benső (ezo=befelé). Bővebb értelemben a lélek belseje felé irányuló utazást, szűkebb értelemben pedig csak a beavatottak számára elérhető misztikus tudást jelent.

Az ezotéria az emberiséggel egyidős jelenség, mivel az ember, mint spirituális lény az idők kezdete óta választ keres élete „nagy kérdéseire”.

Egy ezoterikus portálon ez olvasható:

„Életem értelme, hogy önmagamra ébredjek, hogy felismerjem: ki vagyok, hol állok, hová akarok eljutni, mit akar az élet tőlem, hogyan tudom azt megvalósítani, hogy ne akarjak más lenni, felszínre törhessen Igaz Valóm. Hogy birtokba vegyem szellemi örökségemet, annak teljes gazdagságában.

Hogy felfedezzem: **egy hatalmas univerzum istene vagyok, testem univerzumáé.** Ebben a hatalmas birodalomban minden gondolatom törvény, amely meghatározza egészségemet vagy betegségemet, egész soromat. Az a feladatom, hogy ebben a birodalomban **bölcs isten legyek. Hogy felismerjem: teremtő vagyok. Mindent elérhetek, amit csak gondolok vagy hiszek.** Ha nem tetszik az életem, tudok változtatni rajta oly módon, hogy megváltoztatom a tudatom.

Az élet egy játék, s amíg élek, együtt kell játszanom. Magam döntöm el, hogy játékosként, avagy bábként akarok részt venni e játékban.

Az élet értelme az, hogy az ember felfedezőútra indul, az élet kalandját tudatosan megéli, és valóban élvezi, hiszen az életjáték az én örömömről jött létre.

Az élet értelme továbbá, hogy felfedezzem: egyszeri és megismételhetetlen vagyok, és a magam egészen különleges és egyedülálló módján járulok hozzá az élet egészéhez.”

(Kurt Tepperwein: A szellemi törvények)

Az egész szöveg több bekezdésével egyet lehet érteni. De vannak számunkra nem elfogadható gondolatok. Tilmann atya mondaná: Mi a központi érték? Itt egy ÉN centrikus világkép rajzolódik ki. A gravitáció középpontja a személy: *egy hatalmas univerzum istene vagyok, testem univerzumáé.* Ezzel szemben mi Szent Pállal mondjuk, a testünk a Szentlélek temploma. A mi értékeink középpontja a teremtő Isten, minden cselekedetünknek, gondolatunknak az Ő irányába kell gravitálnia. Mivel Jézus meghalt értünk, a kudarcok és a szenvedés nem kiiktatható az életünkből, mint mindennek, így ezeknek is értelme van.

Pszichológia

Az új fejlődéslélektan szerint a felnőttkor különös ismervét jelenti ma az önazonosságtudaton való munkálkodás. Korábban életkor szerint ez a kamaszkor osztályrésze volt. Ma azonban egész életen át tartó állandó feladat lett a rugalmasságra és mozgékonyaságra beállított pluralista társadalomban. Különböző pszichoterápia iskolák is arra a felismerésre jutottak a beteg emberekkel szerzett tapasztalataik alapján, hogy az én kialakulásának hiánya, a hiányos önazonosságtudat és az én töredezettsége következtében egy sor torz fejlődési vonal jött létre.

E felismerésből kiindulva részletesen vizsgálták az *én* kifejlődésének lélektani folyamatát, különös tekintettel a *szülők és én*, a *felnőttek és én*, a *gyermekkor és én* kapcsolatok zavaraira. Kidolgoztak ebből egy sajátos terápia-programot is, hogy a hiányosan kifejlődött „*én-kompetenciát*” pótolják ill. gyógyítsák.

(Persönliches Ideal, Schönstatt Lexikon [1996]
Patris Verlag, 309. oldal után szabadon)

Fitness, wellness, selfness

A *selfness* utat mutat az önmagunk feletti felelősség kultúrája felé. De nem kell a *wellness*-t sem egyszerűen eldobni. Mert a *wellness* egy olyan igényt érint, mely messze több, mint az élvezet és kikapcsolódás utáni vágy. A *wellness* fogalom lényegében rákérdez a jólét és az életminőség mibenlétére. A *selfness* a nagyobb hozzáértés keresése, a saját élet kialakítása, a tágabb értelemben vett jólét keresése. A *selfness* jellemző területei:

- *A test:* az egészséges táplálkozás, sportolás, az erőnlétmegőrzés.
- *Az érzelem:* a munka és az élet közötti egyensúly megteremtése, és törekvés a pozitív érzelmi kapcsolatokra a szociális környezettel a párkapcsolatban, a szakmában, a családban.
- *Az akarat:* az önálló döntésekre való képesség komplex élethelyzetekben és krízisekben.
- *Az értelem:* a tanulás és a tudatos tapasztalatszerzés folytatása magas életkorig.

A következő években egy „*wellness-2 hullám*” fog kialakulni, amelynek középpontjában már nem egy mülékony kikapcsolódás áll, hanem maradandó önformálás. Ezt a tendenciát erősítik a politikai és szociális körülmények. A szociális állam krízise és a munka világának változása az egyénektől alapvetően több alkalmazkodóképességet kíván. A női és férfi szerepek krízise hatalmas ösztönzést jelent az érett szeretet útjai felé. Az életkor kitolódása miatt idősebb korban is szükség van az aktív hozzáértésre. Az egészségügyi problémákat is egyre növekvő mértékben az önmagunk iránti felelősség összefüggésében tekintik és kezelik. *A wellness kitör a kényeztetés és kikapcsolódás utáni vágy előszobájából, és önmagunkon való következetes munkává lesz.*

(Matthias Horx: Future Fitness
[Wie Sie Ihre Zukunfts-kompetenz erhöhen]
2003. Eichborn Verlag)

2. Pillantás Schönstatt alapítójára

Kentenich atyát 1912-ben kinevezik spirituálisnak a schönstatti diákotthonban. Diákjai előtt bemutatkozásakor, 1912. október 27-i beszédében felhívja a figyelmet a tömegtársadalom és kollektivismus fenyegető veszélyére. E veszéllyel szemben sürgeti a szilárd és szabad keresztény személyiség kiművelését, és az ilyen erős egyéniségekből álló felelősségteljes közösségek létrehozását. Az utókor ezt a beszédet a schönstatti eszmék első nyilvános meghirdetésének, és az alapítást előkészítő alapvető dokumentumnak tekinti.

Néhány gondolat ebből az előadásból:

Nincs szükségünk nagy világ- és emberismeretre annak felismeréséhez, hogy korunk az összes haladásával és felfedezésével együtt sem képes betölteni az emberek belső ürességét.

Ma ugyanis minden figyelem és minden tevékenység kizárólag a makrokozmoszra, a külső világra irányul... De egy világ, mely örökké régi és örökké új, a mi saját belső világunk ismeretlen és kikutatlan marad. ...Korunk bensőleg ezért olyan borzasztóan szegény és üres...

Igen, előre a belső világunk felderítésére és meghódítására a céltudatos önnevelés útján! Minél nagyobb a külső haladás, annál jobban mélyülünk el bensőleg! Ez az a kiáltás és jelszó, amelyet mindenfelé továbbbadnak nemcsak a katolikus, hanem az ellenséges táborban is. Mi is csatlakozni akarunk ehhez a modern törekvéshez a képzettségünk mértékének megfelelően.

A tudományokban való előrehaladásunk foka legyen egyúttal a belső elmélyülésünk és lelki növekedésünk mértéke is. Különben a bensőnkben üresség és hatalmas szakadék keletkezik, mely mély boldogtalanságot eredményez. Tehát fel az önnevelésre!

(Küldetésünk titkai 2. 11–16. o.)

Kentenich atya eszmény és szabadság pedagógiájában fontos szerepe van a személyes eszménynek. Ez alatt Schönstattban azt az egyénileg felismert célkitűzést értjük, mely az Isten által akart önmegvalósításunkat vezeti, és a tömegemberi tendenciák ellen is immunizál...

Kentenich atya egy helyen azt mondja a személyes eszményről, hogy ez az, amit a modern kultúra tudósai keresnek, mert itt figyelembe veszik azokat az általános törvényszerűségeket, melyekhez mind-

annyiunknak alkalmazkodnunk kell függetlenül attól, hogy különböző pedagógiai vagy világnézeti céljaink vannak.

(Persönliches Ideal, Schönstatt Lexikon [1996]
Patris Verlag, 309. o.)

3. Pillantás alkotó lehetőségünkre

Isten szemében valakik vagyunk, Istennek minden emberről személyes terve van. És ez a terv Isten üdvösségtörténetének része. Szent Pál így ír erről: *A lelki adományok különfélék, de a Lélek ugyanaz. A megbízatások is különfélék, de az Úr ugyanaz. Különfélék a csodatettek is, de Isten, aki mindezt mindenkiben véghezviszi, ugyanaz. A Lélek ajándékait pedig ki-ki azért kapja, hogy használjon vele.* (1Kor 12,4–8) Nagyon szemléletesen ábrázolja Isten tervét a pannonhalmi ebédelőben az a kis falkép, ami egy kulcskarikát ábrázol különféle kulcsokkal. A kép Szent Benedek Regulájából azt a gondolatot jeleníti meg, amelyik azt mondja: nem vagyunk alkalmasak egyformán mindenre. Más zárat nyit egyikünk, és másikat tud a másikunk. És közösen együtt sok-sok zárat ki tudunk nyitni. Mert a közös karika, a közös Lélek képessé tesz bennünket. Mihez adott nekem kulcsot a Jóisten?

Isten szól hozzánk

A Jóisten vezet bennünket. Ha eleven érintkezésben vagyunk Vele, közli velünk, hogy mit tegyünk. Háromféle módon szól hozzánk:

- *A kor, az idő által szól hozzánk.* Egy új Magyarországot akar; önálló, felelős személyiségeket, akik vállalkozásokat építenek. Családokat szeretne, akik saját életüket alakítják, családokat, akik együtt hordozzák az Egyházat.
- *A szívünk hangja által szól hozzánk.* Ez olyan, mint egy igény, egy ösztön, egy vágy. Mindenkihez személy szerint szól. Jeleket ad, milyen hivatást válasszunk. Vágyakat ébreszt, milyenné alakít-suk otthonunkat; lelkesít egy nagy feladat megoldására.
- *A lét által szól hozzánk.* Ki és mi vagyok? Férj vagyok. Apa vagyok. – Feleség vagyok. Anya vagyok. Orvos vagyok. Tanítónő vagyok... Mit mond Isten? Csináld! Tedd! Olyan könnyű! – És ez kemény, szigorú beszéd. A lét az Isten legbiztosabb szava. A lélek hangja erősebben hat, jobban megmozgatja az embert. Ezért a lélek hangját mindig kell, hogy a lét ellenőrizze. Különben nem tudjuk, hogy a hívás Istentől jön-e, vagy máshonnan.

A saját szent történetünk

Tehát a Jóisten vezet bennünket. Ha feltesszük magunknak a kérdést, ezt látjuk az életünk eseményeiben, és meglátjuk mögötte az Istent. Hol ért bennünket öröm és nehézség?

Lehet további kérdéseket is feltenni egy bizonyos időszakra:

- Mi volt szép?
- Mi volt fontos?
- Mi volt érdekes?

Sokszor arra, hogy valami miért volt számunkra érdekes, nem tudunk választ adni. De később esetleg megvilágosodik. Valaki mesélte. „*Még egyetemista voltam, amikor a reggeli adást hallgatva a Kosuth rádióban egy idézet megütötte a fületem. Március 8., nőnap volt, és az idézet Veres Pálnétól származott az első nőnevelőtől: »Amilyen a nő, olyan a család, és amilyen a család, olyan az egész társadalom.« Nem tudom miért, de megjegyeztem. Akkor még sejtelmem sem volt, hogy mi Schönstatt és családmozgalom. A Jóisten néha furcsa módon készít elő dolgokat.*”

Személyes és házassági eszmény, hivatáseszemény

Kentenich atya a tömeggel szemben megmaradni tudó embert az erős, szabad és önálló, eredeti személyiségben látja. Számára különösen fontos, hogy Isten minden egyes embert személyesen szeret. Amit Isten a prófétáknak mondott, azt mindannyiunknak mondja: *Még mielőtt az anyaméhben fogantál, neveden szólítottalak.* Ezt a mi családjunknak is mondja: kiválasztottalak benneteket, és eredeti feladatok, hogy a szent városban házat építsetek magatoknak. Isten eredeti küldetést ad a számunkra, minden embernek és minden családnak mást.

Isten nem csak irgalmas, hanem jónak is tart bennünket. Ránk néz, és azt mondja: *Hiszek a benned lévő jóban.* Tehát nevet keresünk egymás számára, ami kifejezi, *kicsoda* a másik számomra. Hogyan néz ki ez a Jóisten oldaláról? Isten egészen eredetinek teremtett bennünket. Különbözőek vagyunk, és öröme telik az eredetiségünkben. Szép, ha a társunknak öröme telik bennünk, és szép, ha örülök a társam eredetiségének.

Tilmann atya mondta: Egy kis fenyőben él a vágy, hogy nagy fenyő legyen. Nem szeretne oroszlán lenni. Mi szeretnék lenni a többi ember számára? Mi a vágyam? Mit akarok jelenteni a többi ember

számára, az Isten számára? Miért vagyok, mi vagyok? Az eszmény nem az a valami, amit egyszer majd elérek, hanem az eszmény már bennem van. Ugyanez működik bennünk, házaspárban is. Mi akarunk lenni egymás számára, a gyermekeink számára, az emberek, az Isten számára? Ez egy belső közös mozgás, ez a házaspár eszményünk.

Ha beszélgetünk arról, hogy milyenek szeretnénk lenni, mint család, a szívünk vágyódásában a Jóisten ígéretére találunk. Ha sokáig keresünk, nevet találhatunk kettőnk számára, egy nevet a házunk számára. Milyenek szeretnénk lenni? Segíthet valamilyen bibliai kép:

- A türelem háza, ahol a Jóisten hordozza az embereket, bármilyen gyengék...
- Betlehemi istálló, ahol a szegénység nem számít, mert szeretetben élünk.
- Tábor-hegy, ahol Krisztus kinyilatkoztatta dicsőségét.
- Golgota, ahol minden szenvedés szeretetté válik.
- Egy coenákulum (pünkösdi terem), ahol a Szentlélek leereszkedik közénk.
- Názáret, ahol a szent család lakott. stb.

Keresünk, és találunk egy szót, egy képet, ami megragad bennünket. Ha megtaláljuk, akkor az kihat a cselekedeteinkre. Ha tudom, hogy erre vagyok hivatva, akkor erő áramlik az életembe. Nem az az erő, amely programot ad, hanem olyan erő, amely belülről fakad. Szent Pálnak nem programja volt a világ misszionálására, hanem személyes meghívása, ezért az Úr nevét fáradhatatlanul hirdette. Ha felismerjük, hogy mire vagyunk hivatva, ebből a felismerésből erőt tudunk meríteni a hétköznapi életünkhöz. Keressük az eredeti elhivatottságunkat és a családi eszményt/eredetiséget. A kettő kölcsönösen kiegészíti egymást. Ha keressük együtt a házaspár eszményünket, akkor felfedezzük közben a személyes eszményünket is. Forduljunk a Szűzanyához, hogy segítsen. Lélektanilag akkor találtuk meg az eredetiségünket, ha örülünk neki. *Mert az öröm: megpihenni valamiben, amire vágytunk.* Teológiailag pedig a kettőnk eredeti elhivatottságát jelenti. A Szentlélek maga ösztönöz bennünket ennek felismerésére. Keressük azokat a dolgokat, amelyek belsőleg megragadnak bennünket. Ennek jelentése: nem ilyenek kell lennünk, hanem ilyenek szeretnénk lenni.

Közelebb kerülünk az eredetiségünkhöz, ha keressünk a Szentírásban az eredeti Krisztus-képünket. Melyik kép érint meg legjobban Jézusról: a betegeket gyógyító, a kenyérszaporító, a tanító, aki imájában az Atyánál van, aki kiúzi a kereskedőket a templomból, aki irgalmas a bűnös asszonyhoz, aki 72-szer mondja: „Ne féljete.” Vagy tekinthetünk a nagy mozgalmak Krisztus-képeire. A szegény Krisztus, aki egészen odaajándékozta magát Istennek – Szent Ferencnél. Krisztus, a nagy tanító – Szent Domonkosnál. Krisztus, a katona, aki mindenkit csapatába gyűjt, és serege az ördög serege ellen harcol – Szent Ignácnál. Krisztus, a mennyei dicsőség ura, akinek imáinkkal, és munkánkkal szolgálunk – Szent Benedeknél. Krisztus, aki a Szentlelket küldi nekünk – a karizmatikus mozgalomban stb. Az eredeti Krisztus képünk hozzátartozik a saját eredetiségünkhöz.

Természetesen a profán világból is kereshetünk képeket: mi a kedvenc filmünk, kedvenc regényünk, esetleg van egy képzőművészeti alkotás, festmény vagy szobor, amire ha ránézek, erő és öröm tölt el. Egy idő után talán az egyik erősebb lesz, mint a többi, és ha egyet megtaláltunk, akkor egy utat találunk a többihez is, hogy megszeressük. Van eszköz arra, hogy felismerjük az eredetiségünket, és felfedezzük a Szentlélek működését. Megkérdezzük magunkat: Mi az, ami örömet okoz?

Tehát keressük a vágyainkat. Az ember akkor örül, ha saját maga lehet, ha megtalálja önmagát, azt a tervet, amit a Jóisten róla elgondolt. Akkor a szívünk megnyugszik, és béke tölti el. Amikor megtaláljuk magunkat, akkor a helyünket is megtaláljuk a világban. Tamási Áron ezt úgy fogalmazza meg: *Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.* Tehát ott vagyunk otthon, ahol a lelkünk békéje megvan. Ezért keressük a saját eredetiségünket! A saját eredetiségünk megtalálása segít bennünket, hogy megfejtjük, mi Isten célja velünk. Ezzel gazdagabbá válik az Istenhez fűződő kapcsolatunk. Az Ő tervébe való belesimulás a hozzá való hűségünk része.

Beller Tilmann atya: Kapcsolatunk a Szűzanyával (2005)

Biankó felhatalmazás

Újra a Szentélyünkre tekintünk. Ott a Szűzanya, mint nevelőnő van közöttünk. Azt mondja, hogy szeretnék neked ajándékozni valamit. De ezt mosoly kíséretében mondja. És mi is mondjuk neki, én is szeretnék neked ajándékozni valamit. A Schönstatt Mozgalom történetében a nehéz időszak egy kölcsönös ajándékozás volt: 1939 táján, annak a veszélye is fönnállt, hogy a nácik esetleg a Szentélyt is bezárják. Akkor a család, a Schönstatt-család egészen a Szűzanyának ajándékozta magát, és a Szűzanya pedig egészen magát ajándékozta a Schönstatt Mozgalomnak. Ezt neveztük biankó felhatalmazásnak. Erre a Schönstatt Mozgalomnak, bárhol is legyen, mindenütt szüksége van. Olyan személyekre, emberekre van szüksége, akik egészen a Szűzanyának ajándékozzák magukat. Másik oldalról szemlélve, a szíveknek az egymás közötti kapcsolata azt is jelenti, hogy hatalmunk van a Szűzanya szíve fölött, és neki hatalma van a mi szívünk fölött. Ez nem egy parancsoló hatalom, nem adhatunk parancsot a Szűzanyának, de kívánhatunk valamit.

A kívánság hatalma

Tehát van olyan is, hogy a kívánság hatalma, a kívánságon keresztül jövő hatalom. Nem egy olyan hatalom, amelyet kikényszeríthet valaki, vagy ki akar kényszeríteni. Nevezzük akkor ezt a kívánság hatalmának, és ez kölcsönös. Mindegyik számít a másiknak a nagylelkűségére. Emberek között ez nagyon szép. Hogyha olyan a társam, mondhatom neki a kívánságomat, és tudom, hogy ő ezt teljesíti. Talán lehetne ezt úgy kezelni, hogy valamilyen kódban meg egyezünk. Például, hogyha ezt mondja: „Ez fontos nekem.” Ezt nem mondjuk gyakran, de élünk ezzel. Tudják a házastársak, hogyha a másik használja ezt a kódot, akkor a kívánság nagyon fontos neki. És akkor egészen normális az, hogy teljesítjük a kívánságát. Ez egy érdekes folyamat. Egy ilyen kívánság teljesítését nem lehet bíróság útján kikényszeríteni. Tehát itt nem egy jogi kategóriáról van szó. A jog fogalmához kötődik, hogy ki lehet kényszeríteni. Talán azt mond-

juk egymásnak, hogy kérem. És tudjuk, hogyha valaki ezt a szót így használja, hogy kérem, akkor az komoly. Ha két személy között ilyen lehetséges, akkor ez a kapcsolat nagyon szép. Tehát van egy kívánságom. Hogyha csak úgy általánosságban kimondok egy kérést, akkor azok közé tartozik, hogy nem várom el, hogy teljesítse, hanem vagy azt mondja, hogy igen, vagy azt mondja, hogy nem. Egyforma a kettő. Tegyük egy kirándulást: én szeretnék Nagyvázsönyba menni, szeretnék Hegyestűre menni, igen, vagy a Mont Blanca, mondjuk. És akkor azt mondja a másik, hogy jó, menjünk ide, vagy azt mondja ne, ne oda menjünk. Akkor a másik mondhat igent vagy nemet is. Van olyan is, egy olyan terület, ahol a kötelesség uralkodik. És a kettő között van egy valami, aminek nevet adhatunk, például: a kívánság ereje. Korábban – nem tudom, hogy van-e ilyen még ma is, de régen – házastársak között a testi kapcsolat kötelesség volt. Hogyha valaki ezt nem teljesítette, akkor bűnt követett el. A gyónásban ezt el kellett mondani: „Nem teljesítettem a házastársi kötelességemet.” Én sohasé tanítottam ilyet, de tudom, hogy régen így volt. Egy kívánság esetében ez másképpen van. Akkor van egy megállapodásunk, vagy egy szokás, s hogyha társam azt a szót használja, amit egy közös jelként meghatároztunk, egy kívánságot mond, egy különleges fajtát, akkor a másik teljesíti ezt a kívánságát. Egy kis példa: valakivel telefonon szeretnék beszélni, aki éppen konferencián vesz részt. Megtudom, hogy konferencián van, általában azt mondom, hogy akkor majd később keresem. De az is előfordulhat, hogy azt mondom, ez egy fontos ügy. Hívja ki az illető személyt a konferenciáról. Ezt csak ritkán lehet, és nem mindenki teheti meg. Csak, ha nagyon fontos. A titkárnő nem szívesen hív ki valakit a konferenciáról, de tudja, hogy ez most fontos. Ilyen minden cégnél előfordul, hogy azt mondja valaki, ez a dolog különösen fontos, ezt elsőbbséggel kell kezelni. Egy kicsit értjük? És most Kentenich atya azt mondja, ilyen nem csak emberek között van, hanem ilyen van a Szűzanyával való kapcsolatunkban is. Nem vagyunk jogosultak arra, nincs hatalmunk arra, hogy azt mondjuk neki, ezt aztán meg kell tenned. De hogyha szeretetszövetséget kötünk vele, akkor ilyen kívánság-hatalmunk van. És neki is ilyen kívánság-hatalma van a mi szívünk fölött.

A másodikhoz szeretnék valamit mondani. Amikor ér bennünket valami, amit nehéz elviselni, és akkor mögötte látjuk a Szűzanyát. Halljuk, hogy azt mondja, szükségem van most rád, biankó felhatal-

mazást adtál nekem, egyesítettük a szívünket, szeretjük egymást. Komoly kívánságom, hogy ezt fogadd el, ezt a keresztet, ezt a fájdalmat, például hogy fáj a fejed. Ajándékozd ezt nekem, tényleg szükségem van rád. Ilyen van. Ez akkor lehetséges csak, hogyha tényleges, valóságos szeretetkapcsolat van kettőnk között.

Emberi sírás és isteni mosolygás

Ez mindig egy mosoly kíséretében történik. Kentenich atya ezt isteni mosolygásnak nevezi. Ez gyakran együtt jár egy emberi sírással. Ez nagyon fontos, mert különben megkeményedünk. Tehát nincs olyan kemény tekintetünk, mint egy aszkétának, hanem mosolygás van az arcunkon, mosolygunk, mint egy gyerek, aki beszél az apjával. Vagy fordítva, mint egy apának a mosolya, aki beszél a gyerekével. Ez stílus kérdése. A Szűzanyával való kapcsolatunkban mindig benne van egy bizonyos öröm. Hasonló, mint Assisi Szent Ferencnél. A szemhéja elgennyesedett, és ezt csak tűzzel tudták kezelni. A fertőtlenítést így végezték: egy vasat megizzítottak, és azt a helyet kiegészítették, és a fertőzést így megakadályozták (és újra egészséges volt). Ez történt Assisi Szent Ferencsel. Ő írta a Naphimnuszt, és ebben a Naphimnuszban ír a tűz testvéréről is. Tehát tűzzel akarták az orvosok Ferencet kezelni, és akkor ő azt mondta, tűz testvérem, légy kedves, kérlek. Érthető? Ez mosolygás. Tűz testvérem, kedves legyél. Légy kíméletes, viselkedj szépen velem. Nem vakult meg a kezeléstől. Sikerült. Fájt, de sikerült. Ebben az időben az orvosok tudták, mit kell tenni, de kicsit más volt, mint most. Ez fájt ebben az időben. Morus Szent Tamást halálra ítélték, mert nem értett egyet VIII. Henriknek a dolgaival, a házassági ügyeivel (a második házasságával kapcsolatban), és Henrik halálra ítéltette Szent Tamást, mégpedig felségárulás miatt. Természetesen egy ilyen embernek nem fájt, hogy meg kell halnia. De az, hogy felségárulást vetettek a szemére, ez fájt. A jog és az igazságosság embere, s akkor neki mondják azt, hogy felségárulást követett el. A legutolsó pillanatokban sem tiltakozott. A fejét odatette a tőkére, és a hosszú szakállát leengedte melléje, hogy azt ne érje a bárd, amivel lefejezik. Azt mondta a szakállára, hogy ez nem követett el felségárulást. Lehet érezni, hogy fáj neki az ügy maga, a vád. Valószínűleg, a halál nem volt számára olyan kétségbeejtő. De az, hogy éppen őt vádolják ilyennel... Földi élete utolsó pillanatában is volt mosolygás. Tehát a fájdalom maradt, de a síráshoz jön a mo-

solygás. És Kentenich atya ezt úgy nevezi, hogy egy isteni mosolygás, és emberi sírás.

Ez akkor lehetséges, hogyha bensőséges szeretet van köztünk. Akkor az ember nem tartja, vagy nem veszi magát olyan fontosnak. És Kentenich atya így folytatja, tégy engem egy isteni mosolygás és emberi tudás hőségé. És még azt is mondja, hogy tégy engem isteni mosolygás és emberi sírás vértanújává. Tehát ebben az életfolyamatban vagy készségben lehet növekedni.

Szent Laurentiust kínozták, azt mondták, hogy az egyház nagyon gazdag a római birodalomban, és azt mondták neki, hogy hozd az egyháznak a kincseit. És elment, és akkor kocsin hozta a szegényeket. Ők a mi kincseink. És akkor az üldözők, az akkori hatalmasoknak a képviselői nagyon megharagudtak emiatt, és megkínozták. Egy izzó rácson tartották, ez nagyon fájhatott, és azt mondta a hóhérnak: Az egyik oldalon már megsültem, megfordíthatsz.

Érzik, ez nem egy akasztófahumor, hanem ez egy mosolygás. Ő az isteni mosolygásnak és emberi sírásnak a vértanúja. Így tud valaki beszélni, aki egészen bensőségesen kapcsolatban van a Jóistennel. Erre gondol Kentenich atya, amikor azt mondja, hogy inskriptio. Beírjuk a szívünket a Szűzanya szívébe. És hogyha a szívünket egyesítjük a Szűzanya szívével, akkor az ő szívében találkozunk a golgotai történéssel is. Látjuk, ahogy ő szenved, és akkor a Szűzanya azt mondja nekünk, hogy itt maradsz most velem, vagy elmész tőlem. És azt válaszoljuk, hogy természetesen veled itt maradok. De meg kell, hogy fogjál engem. Igen, nálad maradok. De úgy, hogy érezzem a szeretetedet irántam. Azt mondja a jelmondat: „Hiszek a benned levő jóban.” Ez a HISZEK a vértanúnak az IGEN-je, aki akkor is hisz és bíz, amikor éppen haldoklik. BENNED, csak ha te nagyon közel vagy. Ha nem, ez nagyon nehéz lesz. (Idei jelmondatra kissé átala-
kítva. Szerk.)

